

Ruzvelt ve Fort

Son günlerde Amerika Cümhur reisi Ruzvelt ile meşhur otomobil kralı Ford arasında bir mücadele başlamıştır. Ruzvelt iktisadî buhrana karşı tedbir alırken Fordun fabrikalarına da bir takım emirler vermiştir. Bu emirlerle Amerika sanayiinin diğer kısımlarında olduğu gibi bu müessesedeki amelilerin yevmiyelerini arttırmak, diğer taraftan çalışma saatlerini eksiltmek istemiştir. Fakat Ford bu emirleri dinlememiştir: "Ben kendi fabrikalarımın işlerini, memleketin ihtiyaçlarını Ruzvelten daha iyi bilirim, daha iyi yaparım.., demmiştir.

Vakıa Amerika cümhur reisi nin iktisadî kalkınma plânını tatbik etmek istemiyen yalnız Forddan ibaret değildir. Bu vaziyette olan daha birçok müesseseler vardır. Fakat bunlar arasında otomobil kralı Ford kadar kuvvetli olanı yoktur. Bu itibarla Ruzveltle Ford arasında çıkan ihtilâf her tarafta büyük bir merak ve alâka uyandırmıştır.

Amerika kanunî esasları mucibince cümhur reisleri aynı zamanda hem devlet, hem de hükümet reisi. Onun için esasen büyük kuvvet ve salâhiyeti haizdir. Bununla beraber, Ruzvelt geçen mart iptidasında Beyaz saraya girdikten sonra iktisadî buhrana karşı tedbir almak için bu kuvvet ve salâhiyeti de kâfi bulmamıştır. Amerika kongresine müracaat ederek kendisine iktisadî sahada diktatörlük istemiştir ve bu diktatörlük verilmiştir.

İşte şimdi Ford, böyle bir kuvvet ve salâhiyetle mücehhez olan Ruzvelte karşı muhalefet bayrağı açmış bulunuyor.

Acaba diktatör Ruzvelt Ford denilen otomobil kralının gösterdiği itaatsizliğe karşı ne yapacak?

Yapılacak şey şudur: Resmî boykotaj!... Ve öyle görünüyor ki bu boykotaj şimdi başlamıştır, yahut başlamak üzeredir.

Zira birleşik Amerika cümhuriyetlerinden Idaho hükümeti reisi M. Ben Ross Ford müesseseleri iktisadî kalkınma kanununu (N. R. A.) tatbik etmemekte ısrar ettikçe kendi idaresi tarafından Ford otomobili satın alınmayacağı ilân ettiği gibi bu hükümet dahilinde bulunan ahalinin de aynı suretle hareket etmelerini tavsiye eylemiştir. İhtimal ki bu hareket yakın zamanda diğer hükümetlere de sirayet edecektir. O vakit Amerikada Ford müesseselerine karşı iktisadî boykotaj daha umumî bir şekil ve mahiyet almış olacaktır.

Ruzveltle Ford arasında çıkan ihtilâfın böyle bir safhaya girmiş olması gösteriyor ki Amerikada tatbik edilen iktisadî kalkınma usulünün maruz kaldığı zorluklar ehemmiyetsiz değildir. Onun için geçirilmekte olan büyük iktisadî tecrübenin neticesi henüz şüphelidir.

Mehmet Asım

Yarınki sayımızda:
Ya olmasaydılar! Bir
Edebiyat münekkidi
Muharriri : Toplu işne

Irak, Avrupa

Faysalın yanındaki
esmer güzeli!

İngilizler neden şimendifer yaptırmak istiyorlar?

Faysalın ölümünden az evvel onunla yemek yiyen Hintli güzel
Mıs Zepri Pavri

Irak kralı Faysalın ölümünden birkaç hafta evelden başlayarak bu güne kadar siyaset âlemini şiddetle işgal etmektedir. Asurilerin isyanı, onların tenkilinde gösterilen şiddet, Asuri kadın ve çocuklarının da öldürülmüş olduğu rivayeti, sonra kral Faysalın ölümünde esrarengiz taraflar bulunduğu haberleri Avrupada hâlâ ehemmiyetle mevzuu bahsediliyor. Asurilerin katliama uğraması haberi üzerine milletler cemiyeti bir tahkikat heyeti göndermeğe hazırlanıyordu. Bir İngiliz gazetesi Bağdat hükümetinin Cemiyeti Akvamın hudut-

(Devamı 10 uncu sayıfada)

Spor mütehasısı

Karl Dim geldi, Ankaraya gitti

Maruf Alman spor mütehasısı Her Karl Dimin spor işlerimizi tetkik ve bu işler üzerinde tutulacak yol hakkında bir fikir vermek üzere memleketimize davet edildiğini haber vermiştik.

Bu mütehasısı dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiş ve Sirkeci'de atletizm antrenörü Her Abraham, su sporları antrenörü Her Tugethof ve yüzme komitesi reisi Ekrem Rüstü Bey tarafından karşılanmıştır.

Mütehasısı dün kendisini karşılayanlarla beraber Büyükdereye giderek Lidoda banyosunu yapmış ve akşam treniyle Ankaraya hareket etmiştir.

Hre Karl Dim Almanya tarafından spor teşkilâtının tetkiki için Amerikaya gönderilmiş ve Alman yaya döndüğü vakit Alman spor teşkilâtının ıslahı kendisine bırakılmıştır.

Bu sahada bir çok eserler neşreden bu zat memleketimizde iki ay kadar kalarak tetkikatta bulunacaktır. Bu hususta takip edilmesini tavsiye edeceği yol hakkında fikirlerini de bu tetkikat neticesinde bir rapor halinde tesbit edeceği anlaşılmaktadır.

Misafir Yunan Nazırları
dün geldiler, bugün gidiyorlar

Cümhuriyet âbidesine parlak Bugün öğle yemeğini Yalovamerasimle çelenk koydular da yiyerek akşama gidecekler

Yunan başvekili M. Çaldarisin reisliğinde bulunan misafir Yunan heyeti dün sabah saat 9,10 da hususi trenle Ankaradan şehrimize gelmişlerdir.

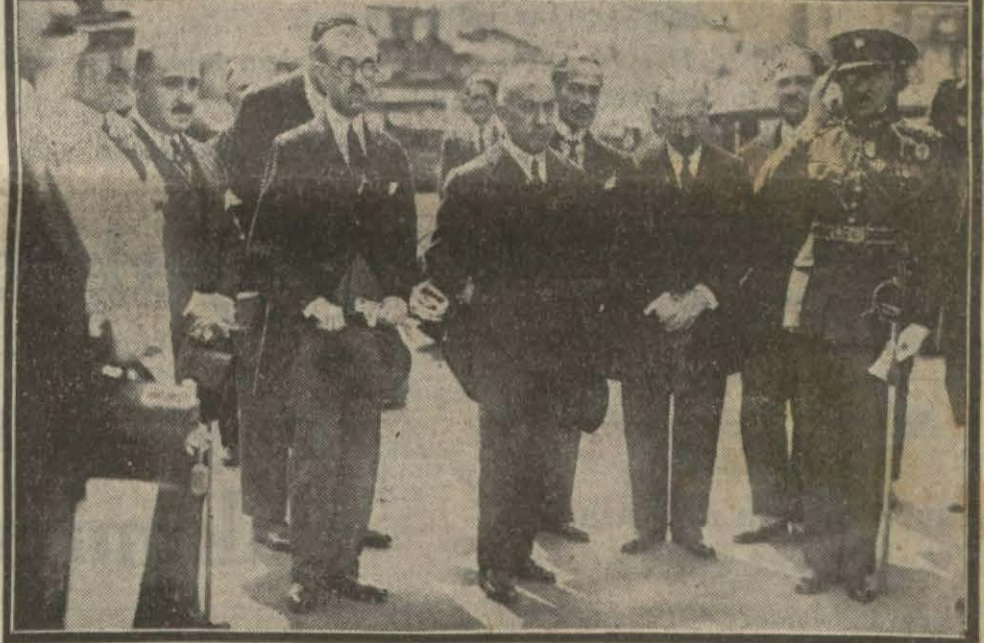
Misafirler Türk ve Yunan bayraklarıyla donatılmış olan Haydar paşa istasyonunda Yunan konsolosu, vilâyet erkânı, kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanmışlar, bir askerî müfreze tarafından selâmlanmışlardır. Halk misafirleri şiddetle alkışlamıştır. Heyet Haydar paşadan Ankara motorıyla, Tophane rıhtımına geçmişler, oradan otomobillerle Perapalas oteline giderek kendilerine tahsis edilmiş olan dairelerde bir müddet istirahat etmişlerdir.

Saat on buçukta M. Çaldaris ve zevcesiyle Yunan iktisat nazırı M. Pezmazoğlu, hariciye nazırı M. Maksimos vilâyete giderek vali Muhittin Beyi ziyaret ettikten sonra Perapalasa dönmüşler, Buhittin Bey Perapalas otelinde bu ziyareti iade etmiştir.

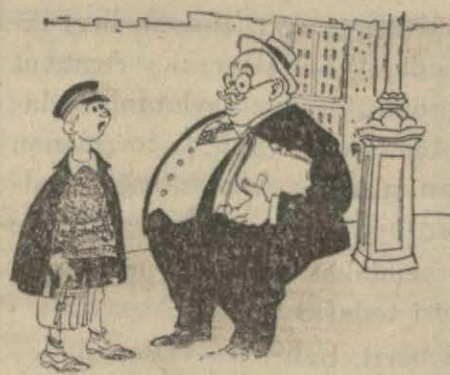
Muhittin Beyin ziyaretini müteakip misafir nazırlar Yunan konsolosluğu erkânıyla birlikte, cümhuriyet âbidesine çelenk koymak üzere, saat yarımında Taksime gitmişlerdir.

Heyet Taksimde fevkalâde kalabalık halk tarafından hararetle nezahürlerle karşılanmışlar, otomobillerinden indikleri vakit, daha evvel oraya gelmiş olan, Elli kruvazörü muzikası "Hazırol!", işareti ver-

(Devamı 9 uncu sayıfada)

Yukarıda : Misafirler Vilâyetten çıkarken — Ortada : Patrikanede patrik ve Yunan nazırları — Aşağıda : Cümhuriyet âbidesine çelenk konduktan sonra

Yahudiler
Yalnız İngiltereye
800 profesör kaçtı

Bir Alman talebesi—Yahu ben seni profesör sanıyordum, meğer sen Yahudi imişsin ..

Almanya, yahudilerin ve bütün dünyanın tehditlerine aldırılmıyarak yahudilere karşı şiddetle hareket etmekte devam ediyor. Şimdiye kadar Almanya dan kaçan yahu Binlerce senedenberi değişmeyen tip çok fazladır. Fakat asıl şayanı

(Devamı 10 uncu sayıfada)

Spor işlerimiz nasıl düzelir?

İşe evvelâ mekteplerden
başlamak lâzımdır

Daima sahada iş görmeli ve masa başı siyasetini bir tarafa bırakmalıyız!

Spor işlerimiz üzerinde bugün de atletizm heyetinin eski reisi dil Giray Beyin sözlerini takdim ediyoruz. Klüp ve teşkilât işlerine bir çok emek vermiş ve bu işlerde bir hayli de kuvvetli tecrübeler edinmiş bulunan Adil Giray Bey diyor ki:

"— Spor işleri ne idarecileri ve ne de sporcuları tatmin edecek bir mecrada yürümiyor. Maalesef bu, doğru bir iddiadır.

Bunun sebepleri ise pek çoktur. Bugün teşkilâtın vazife alanların senelerdenberi bu işte tecrübeli olduklarına inanmak lâzımdır ve bugün bütün kabahati onlara yüklemek de insafsızlık olur.

Zaman zaman kongrelerde, içtimalarda güzel projelerden, teşebbüslerden bahsedildiğini duya-

Adil Giray B.

rız. Fakat şimdiye kadar bu faydalı düşüncülerin tatbik sahası

(Devamı 10 uncu sayıfada)

Mübadele

Komisyona lâğvı, gidenlerin tekrar gelebilmeleri

Ankara — Mübadele komisyonunun lâğvı için Yunanlılarla aramızda cereyan eden müzakerat tam bir itilâfla neticelenmiştir. Komisyon 10 ay zarfında elindeki işleri bitirmeğe çalışacaktır. Bitmeyen işlerin bir kısmı emlakta ait tabiiyet meseleleridir.

Yunan hükümeti tarafından fi rilere ve etabli rumlara ait olup Türk hükümeti tarafından vaziyet edilmiş bulunan emlak iade edilmediği takdirde sahiplerine tazminat olmak üzere komisyona tevdi edilmiş olan 60.000 sterlinlik deponun bu emlak iade edildiği cihetle tevziine lüzum kalmıyacaktır. Muhtelit mübadele komisyonunun lâğvı ve muhtelit hakem mahkemesinin ilgası için itilâfla me hazırlanmıştır. Ancak itilâfla me metnini tekrar tetkik için vakit olmadığından Yunan hariciye nazırı M. Maksimos itilâfnameyi Atina'da tetkik etmek üzere 10 günlük bir mühlet istemiştir. İtilâfname tetkiki bitince, Ankara'da imzalanacaktır.

Ankara — Yunanistanla iktisadi münasebatın tevsiini kolaylaştırarak tedbirlerden biri olmak üzere Türk piyasalarını tanıyan, Türk lisanını bilen ve elyevm Yunan tabaası olan mübadil rumların en fazla iki ay kalabilmek şartıyla Türkiye'ye serbestçe seyahat etmelerine müsaade edilmesi kararlaştırılmıştır.

Başvekil İsmet Paşa Hazretleri bu husustaki bir suale cevaben "Mübadil Yunanlıların istediklerini yapacağız", demişlerdir.

Sofya ziyareti

Başvekil yarın Ankaradan hareket ediyor

Başvekil İsmet Paşa, refakatinde Tevfik Rüştü, Falih Rifki ve hususi kalem müdürü Refik, hariciyeden Cevat, hariciye hususi kalem müdürü Refik Âmir Beyler olduğu halde yarın Sofyaya hareket edecektir.

Fransız tayyarecileri

Varşova, 16 (A.A.) — Cods ve Rossi ile Nernelli dün geceyi Varşova'da geçirdikten sonra Okecia tayyare meydanına varmışlardır. Hava iyi olmadığından dolayı tayyareciler Moskova'ya hareketlerini geri bırakmışlardır. Yarın sabah hareket etmeleri muhtemeldir. Tayyareciler bugün Varşova'nın görülmeğe değer yerlerini gezmeğe geçireceklerdir.

T. D. T. Cemiyetinde

Istanbul, 16 (A.A.) — T. D. T. cemiyeti umumi kâtipliğinden:

T. D. T. Cemiyeti umumi merkez heyeti bugün biri saat on birde 14,30 da Riyaseticumhur umumi kâtipliği Hikmet Beyefendi'nin reisliği altında Dolmabahçe sarayında toplanarak karşılıklar klavuzu için ankete gelen cevaplar üzerinde tetkikatına devam etmiştir.

Umumi merkez heyeti yarın gene toplanacaktır.

SON HABERLER

Haricî ticaretle Yunanistanla beraber çalışacağız

Ankaradaki muhtelit komisyon hangi esaslar üzerinde çalışacak?

Ankara, 16 (Hususi) — Memleketimizle Yunanistan arasındaki ticarî münasebatın inkişafı çarelerini, hazırlanan esaslar dahilinde, tesbit edecek olan muhtelit komisyon teşrinievvelin ilk haftasında Ankara'da toplanacaktır.

Yunan iktisat nazırı Atinaya dönüşünde Yunan murahsalılarını derhal tayin edecek ve İktisat Vekili mize telgrafla bildirecektir. On dan sonra murahsalılarımız tayin edilecektir.

Muhtelit komisyon şu esaslar üzerinde hazırlıklar yapacaktır :

1 — Her iki memleket ihracat ve ithalât kabiliyetinin artmasının neye bağlı olduğunu tetkik. Komisyon bu mesele hakkında bir proje hazırlayarak Türk ve Yunan iktisat vekâletlerine verecektir.

2 — İncir, üzüm vezeytin gibi her iki memlekette mebzulen yetişen mahsullerin müştereken ihrac edilmesi.

Hükümetimizin teklif ettiği bu madde her iki memleket için büyük bir ehemmiyeti haizdir. Bu

suretle Türk ve Yunan mahsulleri arasında rekabetin önü alınmış olacaktır. Komisyon bu noktayı ehemmiyetle tetkik edecek, bu mahsullerin haricî piyasalarda müştereken sürümü, şimdiye kadar bu mallara mahreç olmıyan memleketlere müştereken ihracat yapılması çarelerini araştıracaktır.

3 — Halen başka memleketlerden aldığımız eşyadan bir kısmını Yunanistan'dan ithal etmek.

Memleketimizin Yunanistan'a ihracatı Yunanistan'dan yaptırılarak ithalâta nisbetle fazla bulunduğu için bu suretle arada bir müvazene temin edilmiş olacaktır.

Hükümetimiz Yunan ithalâtında fazlalaşması için kontenjan usulünde bazı değişiklikler yapacak, başka kararlarla bu ciheti temin edecektir.

4 — Yunan vapurlarının daha ziyade Türk kömürü kullanması.

Yunanistan kendisine lüzum olan kömürü muhtelit memleketlerden tedarik etmektedir. Bundan sonra daha fazla Türk kömürü alacaktır. Bu alışın, Yunanistanın

diğer memleketleriyle olan ticarî münasebatına sekte vermiyecek bir şekilde olmasına gayret edilecektir.

5 — İhracat eşyamızın daha ziyade Yunan vapurlarıyla nakledilmesi.

Bu nokta memleketimizin ihracat ticareti için çok ehemmiyetli görülmektedir.

Yunan ricaliyle bu beş madde üzerinde esasta mutabakat hasıl olmuştur. Komisyon bu esaslar dahilinde çalışarak projeler hazırlayacaktır. Kânunusani iptidasında Ankara'ya gelecek olan Yunan iktisat nazırı ile iktisat vekilimiz arasında bu proje üzerinde müzakere olacak, lüzum görülürse tadiller yapılacak ve bir itilâfname imzalanacaktır.

Yunanistanla olduğu gibi Bulgaristanla da buna benzer bir itilâf yapılacağı anlaşılmaktadır.

İsmet Paşa Hazretlerinin Sofyadan Ankara'ya dönüşünden sonra Bulgar ve Türk iktisat vekillerinin birleşerek bu ciheti görüşecekleri söylenmektedir.

Adriyatik italyan gölü müdür?

İtalya maksadına Adriyatik hakimiyetine doğru ilerliyor!

Londrada çıkan Sunday Refree gazetesi İtalya ile Arnavutluk münasebetleri hakkında mühim bir makale yazmıştır. Bu makalenin mühim kısımlarını naklediyoruz:

Adriyatik denizini bir İtalyan gölü yapmaya çalışan İtalya devleti, bu yolda mühim bir adım attı.

Birkaç gün evvel Tirandan gelen ve İtalyancanın Arnavutluk memleketinde okutulacağını haber veren telgraflar, bu siyasetin kazandığı muvaffakiyetlerden birini bildiriyordu.

Arnavutluk, askerlik ve sevkülceys noktâ nazarından mükemmel bir vaziyeti haiz olduktan başka henüz istismar edilemeyen tabii menbaları itibarile zengin bir memlekettir.

İtalyan siyasetinin, bu memleketi, hedef saymasının sebebi budur.

1921 de toplanan sefirler konferansı İtalyayı Arnavutluğun

"Tabii vasisi," tanıması, İtalyada Yugoslavya tarafından Arnavutluk istatükosunu bozacak her hangi harekete mâni olmak, İtalya ile Arnavutluğu mukabil siyasi ve iktisadi menfaatlerine karşı hasmane mahiyeti haiz her teşebbüse karşı gelmek için vaziyet almıştır.

İtalya, bu vaziyeti tahkim için Arnavutluğa (50) milyon lîre ikraz ederek bu istikrazı Arnavutluk gümrükleri ve devlet inhisarlarıyla temin etti. 1926 da imzalanan Tiran misaki, Arnavutluğu İtalyanın himayesine aldı. 1927 de iki memleket arasında imzalanan askerî tedafüü ittifak Arnavutluğun berrî, bahri kuvvetlerini, sevkülceys üslerini İtalyanın kontrolüne tâbi kıldı. Sermayesinin yüzde ellisi İtalya tarafından temin olunan Arnavutluk milli bankasının tesisi ile İtalyanın milli bankası Arnavutluğun parasına hâ-

kim oldu. Daha evvel verdiği istikrazın taksitlerini alamıyan İtalya, buna rağmen, Arnavutluğa faizsiz ve Arnavutluk bütçesinin müsaade ettiği sırada ödenmek üzere 10 milyon altın frank daha verdi.

Bu hadiseleri, dikkat gözünden kaçmaması lâzımgelen hadiseler takip etti. İtalya hükümeti Arnavutluğun bütçesini 10 milyon altın frank derecesinde tenzil etmesini istedi. Daha sonra en yüksek hükümet memuriyetlerine İtalyanların tayin olunacağı şayi oldu.

Hali hazırda Arnavutlukta beş hava postası çalışıyor. Bir İtalyan kumpanyası yol ve köprü inşaatı ile meşgul oluyor.

Bütün bu siyasetin hedefi Adriyatik denizine hâkim olmak, onu bir İtalyan gölü haline getirmektir. Fakat bu program, hiç şüphesiz daha birçok fedakârlıklar istiyecektir.

Gazinin doğduğu ev

Atina, 15 — Ege mintakasında tarihi tetkikat yapmak üzere seyahat etmekte olan Afet Hanım, Selâniğe uğradığı vakit, Gazinin doğduğu ve çocukluğunu yaşadığı evi ziyaret etmiştir. Afet Hanım, bu ziyaretten çok müteheşhis olmuştur.

İtalya darülfünunluları

Önümüzdeki cuma günü İtalya Darülfünunlarına mensup üç yüz talebe şehrimize gelecektir.

İtalya darülfünunluları İstanbul'da üç gün kalacaklar, şereflerine İtalya sefaretinde bir kabul resmî tertip edilecektir.

Bir düzeltme

Ankara, 16 (A.A.) — Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü kutlama programına ait haberde top atımı saati yanlış çıkmıştır.

Top atımı on yıl evvel Büyük Millet meclisinde Cumhuriyetin kabulüne mücadif saatte yani 29

Viyanada

Komünistler Alman elçiliğini taşladılar

Viyanada, 16 (A.A.) — On beş yirmi kişilik bir komünist kalabalığı bugün öğle vaktine doğru Alman elçiliği binası önünde bir nümayiş yapmış, binanın pencerelerini taşlamıştır. Camlardan birçoğu kırılmış dört nümayişçi yakalanmıştır. Elçilik binası önünde durmakta olan bir tek polis, takviye müfrezeleri gelinceye kadar, nümayişçileri tabancasının tehdidi altında durdurmağa muvaffak olmuştur.

Silâhları azaltma

Ecnebi esham ve tahvilât meseleleri: Fransa

Paris, 16 (A.A.) — Nazırlar meclisi dün akşam Elisee sarayında M. Daladierin reisliği altında toplanmıştır. Meclis, silâhları azaltma konferansının mesaisine tekrar başlamasından önce Pariste yapılacak müzakerelere iştirak edecek Fransız mümessillerine hariciye ve harbiye nazırları tarafından verilmesi düşünülen talimatı M. Daladier ile M. Paul Boncourun bu hususta verdikleri izahatı dinledikten sonra ittifakla tasvip etmiştir.

Bundan sonra meclis, Fransız piyasasına devlet eshamından ve resmî müesseselere ait esham ve tahvilâtın başka ecnebi eshamı sokulmasını meneden usulü kaldırma kararnameyi de M. Bonnet'in dinledikten sonra kabul etmiştir. Ancak, Fransız piyasasına ithal evelce memnu olan bu ecnebi eshamının piyasaya kabulü için mübayaacılar, bankerlerden ve esham ve tahvilât hâmillerinin mümessillerinden mürekkep bir heyetin müsait bir rey izhar etmesi lâzım gelecektir.

Maliye nazırı, ecnebi esham ve tahvilâtın Fransa dahilinde alımı ve satımını yasak etmek hakkını muhafaza edecektir.

Fransa-Macaristan

Ziyaret sadece iktisadi mahiyette olacak

Paris, 16 (A.A.) — Macar mahfilleri M. de Kanyanın yanında mütehasıs sıfatıyla hiç kimsenin bulunmadığı hususunu ısrarla kaydetmektedir. M. de Kanyanın Fransız nazırlarıyla yapacağı konuşmalar, sadece iktisadi meseleler hakkında ve mahdut bir mahiyette olacaktır. Memleketler arasında iki taraflı anlaşmalar yapılmasından daha geniş bir sisteme müracaat edilmesi deriş olunmayacaktır.

M. de Kanya, Fransa ile Macaristan arasındaki iktisadi münasebetlerin inkişaf edeceği ümidindedir.

Fransız nazırı Moskovada

Moskova, 16 (A.A.) — Fransız hava işleri nazırı M. Cotu Rusyaya getiren hava filosu dün Gronviç saatiyle 13,20 de Moskovaya gelmiştir.

—30 teşrinievvel gecesi saat yirmi buçukta olacaktır.

Tashih ederiz.

İŞARETLER

Viyanada kim yenildi?

Viyanadan Türk ordularının ikinci dönüşünün, Kara Mustafa Paşanın meşhur ric'atinin 250 inci yıl dönümü Viyanada şatafatlı bir surette kutulandı. İkinci Viyana bozgununu Türk ordusunun inşilâli, Türk kutlerinin parçalanması şeklinde anlayıp 250 sene sonra kutulayanlar bu dönüştü bir milletin, bir ordunun parçalanışını kutuluyorlar. Hal - biki ikinci Viyana bozgunu ne bir milletin, ne de bir ordunun kuvvetini kaybetmesine delâlet etmez. Burada sadece kibri, gururu haddinden aşırı bir kumandanın hataları vardır.

* * *
İkinci Viyana bozgununun sebebinin psikolojik âmillerde aranmalıdır. Ordunun silâh kabiliyeti mutlaka bozulmuştur, demek doğru değildir. Türk milleti müdafaa veya hücum ruhunu unutmüş da denemez. Bunun için meseleyi kumandan Kara Mustafa Paşanın ruhi inkişafında aramalıdır. Kara Mustafa Paşa her şeyden evvel kendisini dünyanın merkezi kıldığı sanan bir adamdı. Gerçi bu sıfatı ile orduda büyük bir otorite olmuştu. Fakat kendine gösterdiği itimada lâyık olacak bir kafaya sahip değildi. Şaşkın başla, keskin irade onu Viyanadan sürdü, çıkardı ve Belgratta kellesini cellâdın satırına verdi.

Kara Mustafa Paşa Viyanayı muhasara ettiği zaman gene aynı âmillere hareket ediyordu. Paşanın yanında çalışan nice paşalar vardı. Bilhassa bunların arasında bir İbrahim Paşa vardı ki, Mustafa Paşayı sık, sık tenkit eder, kendisine yol göstermek isterdi. İbrahim Paşa yolda yaptığı tenkitlerden sonra Viyana muhasarasında da bazı tenkitlerde bulundu. Meselâ İbrahim Paşa:

"— Viyanayı muhasara ettik, hücum edelim, gün geçirmeden zapt edelim diyordu. Mustafa Paşanın başı hırsla, büyük servetlerin ihtişamiyle yanıyordu. Eğer Viyanaya hücum ederlerse yeni çeriler şehri talân edecekler ve kendisine pek az ganimet isabet edecekti. Halbuki şehir kendiliğinden teslim olursa bütün servet Mustafa Paşanın olacaktır.

Bu sebepten Viyanayı muhasara etti ve şehrin kendiliğinden teslim olmasını bekledi. Halbuki Viyanaya yardım kuvvetleri geliyordu.

Jan Sobyeski kuvvetleri Viyananın imdadına yetişmeden İbrahim Paşa Kara Mustafa Paşaya tekrar bir müracaatta bulundu:

"— Viyanayı olduğu gibi bırakalım, fakat gelen takviye kuvvetlerini imha edelim, bütün kuvvetimizle onu ortadan kaldırdıktan sonra Viyana sizin istediğiniz şekilde elimize geçer, halbuki Mustafa Paşa bu fikre yanaşmadı. Bu faydalı fikri, fikirlerinden hoşlanmadığı İbrahim Paşayı ortadan kaldırmak için bir sebep telâkki etti ve onu ancak 15 bin kişilik bir kuvvetle harbe sevketti. Tabii bu kadar az kuvvetle bir şey yapmanın imkânı yoktu. Yardımcı kuvvetleri durduramadı. Mağlûp oldu. Paşa mağlûp olunca padişahın ferman alındı ve İbrahim Paşanın boynu vuruldu.

Viyanada kim yenildi? Viyanadan Türk ordularının ikinci dönüşünün, Kara Mustafa Paşanın meşhur ric'atinin 250 inci yıl dönümü Viyanada şatafatlı bir surette kutulandı. İkinci Viyana bozgununu Türk ordusunun inşilâli, Türk kutlerinin parçalanması şeklinde anlayıp 250 sene sonra kutulayanlar bu dönüştü bir milletin, bir ordunun parçalanışını kutuluyorlar. Hal - biki ikinci Viyana bozgunu ne bir milletin, ne de bir ordunun kuvvetini kaybetmesine delâlet etmez. Burada sadece kibri, gururu haddinden aşırı bir kumandanın hataları vardır.

GÜNÜN HABERLERİ

Birinin katili, maktulü malûm, ötekinin meçhul

İki cinayet : Sokakta bir ceset

Dün saat on birde Bayazıtta sokak ortasında bir cinayet olmuştur. Salmatomrukta oturan elbise boyacısı 28 yaşında Andon oğlu Lâmbö, Üsküdar'da Selâmsızda oturan Yani ile Fatih sulh hukuk mahkemesinden çıkmış, Bayazıtta elektrik fabrikası önünden geçerken kavgaya tutuşmuşlardır. Kavga birdenbire büyümüş, Lâmbö tabancasını çektiği gibi Yaniyi sol kasığından yaralamıştır. Yani aldığı yaranın tesiriyle birkaç da-

kika sonra ölmüş, katil Lâmbö yakalanmıştır.

Diğer taraftan Zencirlikuyuda hüviyeti meçhul bir erkek cesedi bulunmuştur.

Bu orta yaşlı erkek cesedinde, yaralanma neticesinde öldürme izleri görülmemiştir. Dolayısıyla zehirlenerek öldürüldüğü şüphesi uyanmış, ceset, otopsi yapılmak üzere morga kaldırılmıştır. Aynı zamanda öldürülenin hüviyetinin

tesbiti için, resmi çoğaltılarak, muhtelif mıntakalara gönderilmiştir.

Bir gazete, Zencirlikuyu jandarma kumandanının dairesine geldiği zaman yerde bir kâğıt bulduğunu, bu kâğıtta cesede dair ihbar yollu bazı şeyler yazılmış olduğunu kaydediyordu. Bu, kâğıt meselesi doğru değildir.

Cinayet tahkikiyle jandarma ile beraber müddeiumumilik meşgul oluyor.

Vapurların kıymeti 10uncu yıl hazırlığı

Bir heyet seçildi. Tetkikat devam ediyor

Kıymet takdiri raporuna itiraz eden vapurcuların itirazlarını tetkik ve halletmek üzere hâkem tayin olunan İstanbul birinci Ticaret mahkemesi reisi Osman Nuri B., bu husustaki tetkikat sırasında müşavir vaziyetinde bulunacak ehli vukufu seçmiştir.

Bunlar havuzlar fabrikası mühendisi Yusuf, liman fen heyetinden Hıfzı ve Haydar Beylerdir.

Tetkikat devam etmektedir. On bir güne kadar bitecektir.

Maamafih vapurcuların gerek takdiri kıymet işi hakkında teşebbüsatta bulunarak vapurlara yeniden kıymet takdir ettirmek, gerek anonim şirketin kanunî muamelesini ikmal ettirmek üzere Ankaraya Hakkı ve Naim Beylerden mürekkep bir heyet göndermişlerdir.

Bir kaç gün evvel gazetelerden birisi takdiri kıymet komisyonunun vermiş olduğu karara komisyon reisi ve hükümet murahhası Sırrı Beyin muhalif olduğu için itiraz ettiğini yazmıştı.

Dün öğrendiğimiz göre Sırrı Bey kendi namına değil, hükümet namına itiraz edenlerin itirazlarına mukabele ederek konan kıymet doğru olduğunu bildirmiştir.

Hukuk davaları

Hukuk mahkemelerinde rüyet edilmekte olan davalar fazlalaştığı için güçlükle yetiştirilebilmektedir. Bu mahkemelerden bir kısmı da münhasıran ceza davalarına bakmaktadır.

Davaların çabuk görülmesini temin için önümüzdeki seneden itibaren hukuk mahkemelerinin adedinin artırılması düşünülmektedir. Bunun için sene başında adliye vekâleti nezdinde teşebbüsatta bulunulacaktır.

tuldu. Kara Mustafa Paşanın meşhur hezimetini meydana çıkardı.

250 sene sonra kutlulanan mağlûbiyet, bir milletin, bir ordunun değil, bir kumandanın hatasıdır. Hâlâ katolik dünya bir Türk paşasının hatasını 250 sene sonra bile kendisi için şeref sanarak övünüyor.

Sadri Etem

Şimdiden bir müesseseye 100 bin bayrak ısmarlandı

Cumhuriyetin 10 uncu yıl dönümünü kutulama merasimine esnaf cemiyetleri ve teşekkülleri büyük programlarla iştirak edeceklerdir. Her cemiyet şimdiden toplantılar yaparak tes'it merasimi etrafında âzaları ile görüşmeye başlamıştır. 29 Teşrinievvelde yapılacak büyük geçit resmine bilâistisna bütün cemiyetlerin âzaları iştirak edecektir. Bundan başka cemiyet merkezlerinde cumhuriyet bayramı günü konferanslar verilecektir.

Diğer taraftan maarif müdürlüğü de İstanbuldaki bütün ilk, orta mekteplerle liselere tebliğat yapmış, cumhuriyetin 10 uncu yıl dönümünde mekteplerde temsiller verilmesini ve şimdiden hazırlıklara başlanmasını bildirmiştir.

Son günlerde İstanbulda bayrak imali işi almış yürümüştür. Mahmutpaşa, Çarşı gibi bazı yerlerde terziler ve elbiseciler Cumhuriyet bayramı için bayrak dikmeye başlamışlardır. Bundan başka Yerli mallar pazarına yüz bini mütevaciz bayrak ısmarlanmıştır.

Sahipsiz eşya

Gümrük ambarlarında mevcut sahipsiz eşyanın bir kısmı dün gümrükte satılmıştır.

VAKIT

Gündelik, Siyasal Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları:
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24376

Telefaksı adresi: İstanbul - VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone debelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik:	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İlan ücretleri:

Ficari İlanların ilan sahifelerinde santimî 30 kuruştan başlar. İlk sahifede 250 kuruşa kadar çıkar.
Büyük, fazla, devamlı ilan verenlere ayrı ayrı tanzilât vardır.
Resmî İlanların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük İlanlar.

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 75 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilan verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen İlanların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Köprü cinayeti

Tıbbi adlıden yeni malûmat istendi

Dünkü muhakemede maznun vekilinin isteği

İstanbul ağır ceza mahkemesi, bir müddet evvel bir akşam üzeri köprü üstünde Anadolu ajansı daktilolarından Suzan Hanımı öldürmekten suçlu ajans telsiz memuru Ali Fedâi Beyin muhakemesine dün devam etmiştir.

Bu davanın ilk muhakeme cellesi, mahkemelerin yaz tatili esnasında nöbetçi mahkeme sıfatıyla ağır ceza mahkemesine vekâlet eden ikinci ceza mahkemesinde açılmış, suçlu sorguya çekilmiş, müphem bazı cevaplar vermiş, neticede vekili, tıbbi adlinin Ali Fedâi Beyin deli olmadığı, ancak melan-koli ve saire gibi ruhi bazı halleri bulunduğu şeklindeki raporuna itiraz ederek, kendisinin tıbbi adlice yeniden müşahede altına alınmasını istemiş, bu isteği kabul olunmuştu.

Dünkü muhakemede tıbbi adlıden gelen cevap okunmuş, bu cevabın esas itibarıyla ilk neticeden farklı bir netice tesbit etmediği görülmüştür.

Bunun üzerine suçlu vekili, gelen bu ikinci cevabın da eksik olduğunu ileri sürerek, mühim bir çok noktaların gene cevapsız kaldığını söylemiş, tıbbi adli doktorlarının muhakemeye çağırılarak, kendilerinden bu noktalar hakkında etraflı surette izahat alınmasını istediği bulunmuştur.

Mahkeme heyeti, bu isteği reddetmiş, sorulması istenilen noktaların bir liste üzerine tesbit edilmesini, bu listenin mahkemeye verilmesini ve mahkemeye tıbbi adliye gönderilerek bu noktalara dair cevap alınmasını kararlaştırmış, muhakemeyi 27 Eylülde bırakmıştır.

Gelecek seyyahlar

Yunan tacirleri ve İtalyan darülfünunluları geliyor

Atina tacirlerinden mürekkep bir heyet şehrimize gelecektir. Bir habere göre, Atina ticaret heyeti Eylülün yirmi birinde şehrimizde bulunacaktır. Ticaret odası, Yunan tacirlerini, istikbal etmek üzere bir program hazırlamaktadır. Yunan tacirleri, şehrimizdeki borsalar ve fabrikaları gezecekler, Türk sanayii hakkında tetkikat yapacaklardır. Oda, Yunanlılar şerefine ziyafetler verecektir.

300 İtalyan Darülfünunlu

Eylülün 22 inci günü hususî bir vapurla İstanbula 300 İtalyan darülfünunlu gelecektir. İtalyan gençleri İstanbulda 4 gün kalacaklar ve 25 Eylül akşamı hareket edeceklerdir.

İtalyan sefaretî binasında bir balo verilecek, baloya Türk darülfünunluları da çağırılacaktır.

İtalyan darülfünunluları şerefine diğer eğlenceler de tertip edilecektir.

Cenevrede Şark tütün konferansı

Cenevrede Eylülün 22 sinde şark tütün konferansı toplanacaktır. Bu konferansa memleketimiz de davet edilmiştir. Memleketimizi konferansta temsil edecek mu - rahhas henüz seçilmemiştir.

Devlet ve Meclis

1 Muharriri: Celâl Nuri

Devlet ve meclis hakkında kaleme aldığım şu kısa muhabeler umuma hitaben neşredilmiş bir seridir.

Devlet, âmme hukukunun bir bahsidir. Eğer bu mefhumu ilmi bir şekilde yazmak lâzım gelseydi o ilmin metodunu ve tasnif usullerini ihtiyar etmek iktiza ederdi. Maksadımız ise bu değildir. Biz, aziz karilerimizle görüşüyor, ve "Devlet,, ile "Meclis,, i muhabeselerimize zemin itihaz ediyoruz. İşte o kadar. Şu silsileden daha fazlasını beklemeyiniz. Bununla beraber —tevazu kaidesini elden bırakmamak üzere— arz edeyim ki tenezzülün gözden geçireceğiniz sayıfalarında faydalı hulâsalara, bu dakikada beşeri meşgul eden azametli meselelere tesadüf edebilirsiniz. Musahabelerin belki sizin biraz fazla düşünmenize sebep olacak. Eğer şu tahminimde isabet varsa hizmetimin mükâfatını görmüş olacağım.

Devlet, içtimai bir mahlûk olmak üzere beşerin kurduğu en büyük ve en mühim müessesedir. Bu müessese şeenî (réel) dir; şeniye tin haricinde değildir. Bu itibardır ki devlet denilen müesseseyi din müessesesinden üstün görüyoruz. Çünkü din büsbütün şeenî bir müessese addedilemez.

Beşer yaradılış noktasından iki hususiyet arzeder:

1) — İnsan, ferdiyetçi bir mahlûktur;

2) — İnsan, içtimai bir mahlûktur.

Yani beşer, aynı zamanda hem ferdiyetçidir, hem içtimaidir. Mun hasıran kendi için, kendi başına yaşayamadığı gibi munhasıran cemiyet hesabına da yaşayamaz. Hem kendi için, hem cemiyet için yaşar. Hayatı çifttir. Bir siyasi, bir hâkim fazla individualisme yapar sa hataya düşer, kezalik collectivism'e de azıtırırsa aynı akıbete uğrar.

Devlet, beşerin içtimaiyetini tanıyan zım eden müessesedir. Eğer beşer, dediğimiz gibi, içtimai bir mahlûk olmasaydı devlet teşekkül edemezdi. İçtimai mahlûklardan insan dan başkaları da, kendilerine göre, içtimai müesseseler vücade getiriyorlar ki bunlar dikkate şayan dır. Atılar, karıncalar, termit denilen haşereler (ve daha bir çokları) insanları bile hayrete düşürecek inzibat, iştirak usulleri tedvin etmişler ve devletler kurmuşlardır.

(İsterseniz, lütfen, meşhur Belçikalı edip M. Maeterlinck'in bu bahse dair külliyyatını okuyunuz ve bu üç böceğin ne kadar içtimai olduklarını görürüz.)

İnsan, ilerledikçe, devlet müessesesini de ileriye götürmüştür. Zaten insanın terakkisi devletin de terakkisi demektir.

Bir millette tekâmülün en birinci ölçüsü, o milletin teşkiline muvaffak olduğu devletin tekâmülüdür.

Bu itibarla Türk milletinin şu son devirde attığı ilerleme adımları büyük bir ehemmiyetle tetkik edilmelidir.

Daha pek yakın zamanlarda, Türklerinde, devlet şekillerinden en gerisini, en kerihini görüyoruz. Bu asra, bu zemine lâyık olmayan

bir devlet şekli. Az zamanda, aynı nesilde, o en geri, en kerih şekil, en ileri, en müstahsen bir şekle münkalip oluyor. Türk tarihi ile uğraşanlar bu cihete büyük ehemmiyet atfetmelidirler.

Devlet başlıca iki noktadan müteale edilebilir:

1 — Felsefi; 2 — Tarihi.

Devlet nasıl olmalıdır? diye mütealeimizi ileriye götüreceğiz olursak felsefeye dalmış oluruz.

Bu hususta ifrata, hayale gidersek ideologie'ye saparız. Nitekim bir çok sosyalist mektepleri, anarşi mesleki bu semte gitmişlerdir.

Eğer devletin tetkikinde, idaresinde ikinci yolda çok ilerlersek empirisme'e şapmamak mümkün olmaz. Bu takdirde devleti yanlış ve kaba bir surette anlamış oluruz.

Evet! bir ideal devlet tasavvur edilebilir. Şimdiki şekillerden daha doğrusu, daha iyisi, daha güzeli... Lâkin beşerin seviyesi, mizacı, huku bu müsaıt midir, yahut bu dakikada müsaıt midir?

Daha fazla adalet, yahut tam adalet, eksiksiz, pürüzsüz adalet... daha ziyade müsavat... hakta, malda, kabiliyette müsavat; rasat dır bünü gibi uzağı görür bir zabıta... çiçek aşısı gibi görünmez felâketlere karşı gelir bir zabıta mania... daimi bir sulh... ve saire.

Bunların hepsini tasavvur etmek ve böyle bir cemiyetin kâğıt üzerinde kanununu çizmek muhal değildir. Lâkin o, artık bir kanun olmaktan çıkar, güzel bir roman olur. Meşhur Eflâton (Cümhuriyet) adlı bir devlet kitabı yazmıştır; pek lâtif olan bu eser, lâkin bir habname olmak üzere ebediyen kalacak ve içsalin hududunu asla geçmeyecektir.

Bu kitaptaki hayaller beşerin seviyesi, mizacı, huku, tab'ı ve tarihile bir tezât teşkil eder.

İnsan yalnız mantık mahlûku değildir. İnsan biraz da gayri mantıklı bir muammadır.

Eğer ideologie fikirde, yazıda, kitap sayfalarında kalırsa febiha; lâkin bazı ifratperverler bu mücerret fikirleri tatbik etmek isterler. İşte devlet tecrübelerindeki muvaffakiyetsizlikler, ihtilâller buradan gelir.

İdeologie zamanı gelmeden, zemini bulmadan bir "hukuk,, teşkil ve tevhit edemez. Lâkin teşkilât kuvvetinden mahrum olan ideologie'nin bozmak, yıkmak, yakmak kabiliyeti büyüktür.

Napoléon'un ifadesidir: "Les métaphysiciens, les idéologues ont perdu la France!,,

"Mafeykatabiacılar, ideoloğlar Fransayı mahvettiler!,,

Bluntschli buyuruyor ki: "Hürriyet ve müsavat ideologie'si Fransayı kana boğdu ve o memleketi harabelerle örttü. Padişahlık prensipinin azıtılması Almanyada siyasi hürriyeti zincirledi ve terakkiye mâni oldu. Milliyet nazariyesinin hayat şeraiti nazara alınmaksızın, iktisadiyata ehemmiyet verilmesizin, yalnız mantıklı şekillerle tatbiki hâlâ Avrupanın sulhunu tehdit ediyor. Eğer en doğru ve en doğrucu fikirler, ideoloğların telâkkileri gibi telâkki edilir ve dar kafalıların taassubu ile tatbik olunurlarsa tehlikelidirler..."

(Devamı var)

TAKVİM

Pazar	Pazartesi	
17 Eylül	18 Eylül	
26 Cema.evel	27 Cema.evel	
Gün doğusu	5,38	5,49
Gün batışı	18,22	18,19
Sabah namazı	3,17	3,17
Oğle namazı	12,10	12,09
kindi namazı	15,43	15,41
Akşam namazı	18,22	18,19
Yatsı namazı	19,58	19,54
İmsak	3,7	3,59
Yılın geçen günleri	200	201
Yılın kalan "	109	108

RADYO

Bugün

İSTANBUL: —
18 den 19 a kadar Gramofon — 19 dan 20 ye kadar Alaturka saz, Müşerref Hanım, Faik Bey ve arkadaşları — 20 den 20.30 a kadar Belkis Hanım — 20.30 dan 21.30 a kadar Tanburi Refik Bey ve arkadaşları — 21.30 dan 22 ye kadar Gramofon — 22 den itibaren Anadolu ajansı, Borsa haberleri, saat ayarı.

VİYANA: 518.1 m. —
13.40 — 15.40 orkestra konseri — 16.50 Gıtra musikisi — 18.20 konser — 19.45 musikî sahasında emperyonizmin inkişafı, konser — 21.30 muhtelif besteler — 23 bar havaları.

BUDAPESTE: 550.5 m. —
15 plâk — 20.30 Macar askeri bandosu — 22.10 radyo konseri, Çello ve piyano, Arnold Földessi, Polgar, Boherini, Verasini, Haydn, Rahmaninov, Masne, Poper, Sarazat — Földesinin besteleri — 22.55 haberler, çigan orkestrası, Macar şarkıları.

BÜKREŞ: 394.2 m. —
13 plâkla senfonik musikî — 14 Plâkla Romen musikî — 18 muhtelif besteler — 21.30 ses konseri — 21 orkestra konseri — 22 konferans — 22.15 orkestra konseri — Emmerih Kalmannın (Sirk Prensesi) operettinin postpusisi, Filipcinin (Marg) L.

VARŞOVA: 1412 m. —
14 darülfünun koro heyeti tarafından konser — 16.05 plâk — 17.30 plâk — 18 Çocukların sıhhatine dair bir konferans — 21 ses refakatıyla hafif konser — 23 dans havaları.

BELGRAD: 431 m. —
13.05 milli havalalar — 16 konser — 17.30 şarkılar — 18 plâkla dans musikisi — 20 armonikle melodiler — 23.30 çigan musikisi — 24 dans plâkları.

ROMA: 441.2 m. —
20.30 haberler — 21 haberler — 21.45 İtalya ve cenubi Amerika musikisi — 24 son berler.

PARIS: 328.2 m. —
21.45 Listin şarkıları — 22.15 komedi — 22.45 sesi ve piyano konseri — 23.15 son haberler.

Yarın

İSTANBUL: —
18 den 18.30 a kadar Gramofon — 18.30 dan 19 a kadar Fransızca ders (Berlemiş olanlara mahsus) — 19 dan 19.45 e kadar Hilmet Rıza Hanım — 19.45 ten 20.30 a kadar Sevim Hanım — 20.30 dan 21.50 Münir Nurettin ve arkadaşları — 21.50 dan 22 ye kadar Gramofon — 22 itibaren Ajans ve borsa haberleri saat ayarı.

VİYANA: 518.1 m. —
12.30 plâkla köy havaları — 13 konser — 14.10 — 15 devamı. 16.55 Anton Dvorakin beşinci senfonisi. (Yeni Dünya) dan . Plâkla. — 18.25 konser — 20 (Varyasyon) lar. Viyana senfonik orkestrasının konseri — 21.30 Bruno Grönistettenin senfonik orkestrası — 23.15 plâkla dans musikisi.

BUDAPESTE: 550.5 m. —
14.30 çigan havaları — 17 kadın saati — 18.30 plâk — 19.15 Almanca konuşma dersi. 19.45 piyano konseri — 21 salon orkestrası — 22.30 opera orkestrasının konseri — 24 caz bandı.

BÜKREŞ: 394.2 m. —
14 plâkla orkestra — 18 radyo orkestrası — 19.15 radyo orkestrası — 21 (Harp) konseri — 22.05 kuvertet — 23 dans musikisi.

VARŞOVA: 1412 m. —
16.50 plâk — 17 plâk — 18 Fransızca sohbet — 18.15 oda musikisi — 19.35 Kafe-konser — 21 Frants Leharm (Friderike) opereti.

BELGRAD: 431 m. —
12 plâk — 13.05 konser — 17 konser — 18 Almanca ders — 20.30 plâk — 21.30 (Belgrad) operasından naklen bir opera. .
ROMA: 441.2 m. —
20.20 muhtelif lisanslarda haberler — 21 haberler — 21.30 habeller — 21.45 muhte-

Şark tütünlerini himaye ve sürümünü temin için

Şark tütünleri konferansı dün Bulgar murahhaslarile beraber toplandı

Şark tütünleri konferansı dün öğleden evvel toplanmıştır. Dünkü toplantıya şehrimize gelmiş olan Bulgar murahhası M. Sakarof ta iştirak etmiştir. Toplantıya Türk murahhası Nemli zade Mitat Bey riyaset etmiş ve azanın teklifi üzerine encümen halinde çalışılmağa karar verilmiştir.

Encümençe de Nemli zade Mitat, M. Sakarof, M. Bakkalbaşı seçilmiştir. Encümende ofis nizamnamesi üzerinde tetkikat yapılmış ve bazı maddelerin tadili görüşülmüştür.

Bir saat kadar devam eden encümen faaliyetini müteakip öğleden evvel tekrar umumî heyet toplanmış ve derhal ofis nizamnamesi görüşülerek tadiden kabul edilmiştir.

Yeni vaziyete göre, ofisin merkezi İstanbulda olacak; üçü Türk,

üçü Bulgar, üçü de Yunanlı azad mürekkep idare meclisi bulunacaktır.

Bu azalar da aralarından üçü şiyi seçerek müdürler heyetini teşkil edeceklerdir. Ofis bu üçü ile idare meclisi tarafından idare edilecektir. Harici, dahili, tütün piyasalarını takip edecek, şark tütünlerini himaye ve sürümünü temin için uğraşacak ve bunların ıslah hususunda faaliyette bulunacaktır.

Şark tütünleri konferansı umumî heyeti bugün öğleden evvel toplanarak hazırlanan ofis nizamnamesini imza ederek çalışmaya tahayret verecektir.

Bugün öğleyn de Tokatlıyanlı azalar şerefine ticaret odası tarafından bir ziyafet verilecektir.

Bu ziyafete Yunan ve Bulgar azalar ile İstanbul vilayeti erkânı davet edilmişlerdir.

Sütçünün katli

Katil kardeşler kendimize malik değildik diyorlar

Birkaç ay evvel Edirnekapı haricinde sütçü Mehmedi öldürmekten suçlu Reşat ve Hasan isimlerinde iki kardeşin muhakemelerine dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Bu iki kardeş, sütçü Mehmedi, anneleriyle yakından alakadar olduğundan şüphe ederek öldürdükleri noktadan muhakeme ediliyorlar.

Dünkü muhakemede bazı şahitler dinlenilmişler, bunlardan bir şahit, iki kardeşin yol üzerinde sütçü Mehmedi altlarına alarak vurduklarını gördüğünü, bir polis memuru da vakadan sonra ikisinin de yaptıklarını itiraf ettiklerini anlatmışlar, reisin sorgusuna karşı iki kardeş: "Kendimize malik değildik!,, demişlerdir.

Neticede muhakeme şahitlerden bir jandarmanın istinabe yolu ile ifadesinin alınması için 21 terinievele bırakılmıştır.

Muhtarlıklar

Sene başından itibaren muhtarlık kalkacağı için belediye şimdiden hazırlığa başlamıştır. Nahiye müdürlüklerinde halkın işlerine bakacak büroların çalışma talimatnamesi teşrinievele ortasına kadar bitirilerek şehir meclisine verilecektir.

YENİ ÇIKAN ESERLER

Kooperatif

Her ayın on beşinde çıkan "Kooperatif mecmuasının 16 ıncı sayıs da zengin bir münderecatla çıkmıştır. Bu sayıda Ahmet Hamdi Beyin "Buhranlar ve inkılaplar telâkkisi,, başlığı altındaki yazısı ile kooperatifiğe ve ziraate ait makalelerle birçok iktisadi ve kooperatif havadisleri vardır.

İft eğlendirici şeyler — 22.45 haberler.

PARIS: 328.2 m. —
20 plâkla Bahay besteleri — 20.15 haberler, caz havaları — 21 Bizenin besteleri — 21.30 yarım saat mizah — 22.10 plâk,

Serbest bırakılan maznunlar

Eroin imali ile maznun 8 şahıs evvelce tevkif edilmişlerdi. Mevkufların itirazını tetkik eden ağır ceza mahkemesi Kaldıronda gayrisinin serbest bırakılmasını karar vermiştir.

Üniversitede

Maarif Vekili Refik Bey dün Üniversiteye gelmemiştir.

Üniversitede ikmal imtihanları başlamıştır. İmtihanlar ay nihayetine kadar devam edecektir.

Ecnebi profesörlerin 25 Eylülde şehrimize gelecekleri tahakkuk etmiştir.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 16 Eylülde muamele olanlardır.] Rakamlar kapanış fiyatlarını göstermektedir.

Nuket (Satış)

* Londra	670, —	* Viyana	24, —
* Newyork	148, —	* Madrid	18, —
* Paris	169, —	* Berlin	49, —
* Milano	221, 50	* Varşova	24, —
* Brüksel	117, —	* Budapeste	32, —
* Atina	24, 50	* Bükreş	23, —
* Cenevre	818, —	* Belgrad	58, —
* Sofya	25, —	* Yokohama	47, —
* Amsterdam	85, —	* Altop	923, —
* Prag	122, —	* Meclidiye	37, —
* Stokholm	58, —	* Banknot	257, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	670, —	* Stokholm	290, —
* Newyork	0,6975	* Viyana	4,3925
* Paris	12,06	* Madrid	5,64
* Milano	9, —	* Berlin	1,9750
* Brüksel	3,3925	* Varşova	4,2250
* Atina	83,7650	* Budapeste	3,8150
* Cenevre	2,4375	* Bükreş	79,6525
* Sofya	65,8150	* Belgrad	35,07
* Amst.rdan	1,1704	* Yokohama	2,54
* Prag	15,9775	* Moskova	107,9

ESHAM

İş Bankası	9,50	Terkos	27,65
Anadolu	27,15	* Çimento as.	11,75
Reji	3,20	* Çınay Dey.	20,00
Sir. Hayriye	15, —	* Park Değ.	1,25
Tramvay	48,50	* Balya	2,20
U. Sigorta	10,30	* Şark m. eza	2,35
Bomonti	20, —	* Telefon	13, —

İstikrazlar tahviller

1931 da ist.	95, —	Elektrik	—
İstikrazid.	58,50	Tramvay	51,50
* Şark D.yo'	2,80	Rgani	95, —
* D. Muvah.	54, 0	Rhtim	18, —
Gümrükler	2,35	* Anadolu I	48, —
1928 Mü. s.	8,30	* Anadolu II	45, —
Bagdat.	11,75	* A Müessesil	51,55

Vakit'in edebî tefrihası: 42

Gönül tuzakı

Selâmi İzzet

Sustu. Elinin altında, Kayanın eli hareketsiz duruyordu. Baktı. Kaya uyumuştı. Rengi öyle sarıydı ki, korktu. Kalktı, bir battaniye aldı, üstüne örttü:

— Allaha ısmarladık Kaya.. Mes'ut olmanı temenni ederim.. Seni unutmuyacağım...

Gözleri yaşarmıştı. Hıçkırıklarını güç zaptetti. İğildi, usulca Kayanın elini öptü.

— İçimden geçenleri bilseydin..

Kaya uyuyordu. Günay ilerledi. Kapıyı yavaşça açtı, son bir defa daha tekrar etti:

— Allaha ısmarladık Kaya!..

— 28 —

— Ne oldu ya?.. İşinde hiç bu kadar geç kaldığı yoktu.. Neye geçikti?..

Günayın annesi merak içinde idi. Kocasını onu teskin etti:

— Belki bu akşam işi çıkmıştır.

Karısı başını salladı:

— Hayır, ne olursa olsun bu kadar geç kalmazdı. Günayın bizden sakladığı bir şey var.. Bir şeyle meşgul.. Gönülünde bir sır var. Adadan geldi geleli çok değişti. Adadan değişik geldi.

Kocasını, baba gözüyle, kızının değişikliğini farketmemiş değildi.. Bir zamanlar gülen, söyleyen Günay, sessiz, mahzun bir kız olmuştu.. Gönülündeki derin bir dertle her an mücadele ettiği anlaşılıyordu..

Karısı devam etti:

— Ben çok üzülüyorum. Kızımız bizden adeta uzaklaştı. Eskiden onun gözünden düşüncelerini anlardım. Şimdi hiçbir şey anıyamıyorum. Gülüşleri, bakışları benden bir şey gizliyor.

— Yok canım, sana öyle geliyor.

Merdivenlerde ayak sesi duyuldu.

— Hah!.. Şte geliyor.

Kapıyı açtı, aşağıya seslendi:

— Sen misin Günay?..

Alpın sesi duyuldu:

— Hayır, benim.

— Günayı gördün mü?.. Hâlâ gelmedi.

Alp da meraklandı:

— Hâlâ gelmedi mi?.. Nasıl olur?..

İçeri girdi. Oturdular. Bir müddet daha, konuşmadan beklediler. Alp dedi ki:

— Gidip aşağı bakayım mı?..

Bu aralık kapı çalındı.

Üçü birden haykırdılar:

— İşte geldi!..

Ve kapıya koşular.

Günay, bitgin bir halde geldi..

Üçü birden sordular:

— Nereden geliyorsunuz?..

Günay, dalgın dalgın sordu:

— Neden?.. Geç mi kaldım?..

Annesi alnını tuttu:

— Sen yanıyorsun, dedi, hasta mısın?..

Günay şapkasını çıkardı:

— Hayır, merak etme, bir şeyim yok..

— Nerden geliyorsun?..

— İşlerim vardı. Yazıhanedeydim. Çıktım. Yaya yürüdüm. Bir az üşüdüm galiba.

— Sen yanıyorsun, hemen yat.

Günay başını salladı:

— Bir şeyin yok, merak etme. Beyhude telâşlanıyorsunuz..

Konuşurken gözlerini yerden kaldırmıyor, Alpe göz göze gelmeye çalışıyordu.

Gülümsemeğe çalıştı, fakat gözleri yaşardı.

— Senin bir şeyin var Günay, bizden saklıyorsun.

Günay cevap vermedi:

— Ben gidip yatıyorum. Yarım saat dinleneyim.

Yemek odasından çıktı.

Alp içini çekti:

— İşte ada seyranının neticesi!

Saim bey başını salladı:

— Ne bilirdik!..

Alp usulca sordu:

— Onu bu hale koyan kimdir acaba?..

— Halasına bakılırsa, bütün gençler ona kur yapmış, fakat o hiçbirine yüz vermemiş.. Fakat bunun aksi bile olsa, Günay itiraz etmez, azametlidir.

— Peki, o çiçekleri gönderen kimdir?..

— Bilmiyorum, fakat bunu Günay da bilmiyor.. Esasen bir hafızdır çiçek falan gelmiyor.

— Acaba bunun için mi sinirli?..

— Hayır, o adadan sinirli geldi.. Bunun böyle olacağı da pek tabii idi. Bir çocuğa bütün bir pasta verilip yarısını ye denmez.. Çocuğun gözü öbür yarıda kalır.

— Ben de bunu söylemiştim.. Neyse, artık olan oldu.. Bırakınız da ben Günayla konuşayım. Belki size söylemediği şeyleri bana söyley. Ben onun en yakın arkadaşı değil miyim?..

Karı, koca bu uzun boylu, solgun benizli gencin yüzüne baktılar. Günayın annesi:

— Bir tecrübe et bakalım, dedi.

Alp yemek odasından çıktı, dar koridoru geçti, Günayın kapısını vurdu. Cevap alamayınca kapıyı açtı.. Günay kanapeye yüzü koyun uzanmış, yüzünü koluyla kapamıştı.

Alp yaklaştı, kanapenin kenarına ilişti:

— Günay!.. dedi.

Günay başını çevirdi.. Gözleri yaşlıydı.

— Ağlıyor musun?..

— Söyledim ya, yorgunum, sinirliyim.. Dinlenmek istiyorum.

— İnsan yorgun olunca ağlar. Dertli olunca ağlar. Dertin mi var?..

(Devamı var)

Yeni Amerika sefiri

Yeni Amerika sefiri M. Robert Peet Skinner'in bugün Semplon ekspresile şehrimize geleceği yazılmıştı.

M. Skinner, İstanbulda bir iki gün kaldıktan sonra Ankaraya gidecek ve ReisiCumhur hazretlerine itimatnamesini takdim edecektir.

Tenzilâth tütün

İtalya tütün rejisi tütünlerden bazılarını muayyen günlerde tenzilâth satmaktadır. Ve o gün si garaya "tenzilâth", damgası vurulmaktadır.

Satış ve alâka nokta nazarından çok rağbet gören bu usulün bizde de tatbiki için inhisar idaresi tetkikatta bulunmaktadır.

Fırtına ve kaza

Boğazda bir kotra devrildi, içindekiler kurtarıldı

Beylerbeyinde oturmakta olan Adapazarı bankasının İstanbul şubesi hesap memurlarından Cevdet beyle aynı banka memurlarından Sabri ve Ekrem beyler yanında Ekrem beyin hemşiresi Kâmrân hanımla amcazadesi Ertuğrul Bey ve komşuları İhsan Bey olduğu halde Beykoz iskelesinden bir kotraya dolmuşlar. Karşıya Yeniköye geçmek üzere denize açılmışlar. Fakat birdenbire patlayarak şiddetlenen rüzgâr kotranın vaziyetini tehlikelileştirmiş. Rüzgâr gittikçe kuvvetlenerek kotrayı iyiden iyiyeye yaslamış. Kotranın içindeki yolcular korku ile ne yapacaklarını şaşırılmışlar ve yelkenleri indirmek akıllarına gelmemiş..

Kotra olanca süratle karşı kıyıya yollanırken tam boğazın ortasında birdenbire yelkenleri dolduran şiddetli bir rüzgâr kotrayı alabora etmiştir. İçindekiler feryat ederek denize dökülmüşler ve boalamıya başlamışlardır.

O esnada civardan geçmekte olan şirket hayriyenin 65 numaralı vapuru ile, Anadolu ajansından Necip beyin motörü kotranın devrildiğini görmüşler ve derhal imdadına koşmuşlardır.

Vapurun sandalı indirilmiş, tay falar bu sandalla denizde çırpınmakta olan kazazedelere yardıma koşmuşlardır. Bu esnada vapurun yolcuları büyük bir telâş ve heyecan içinde vapurun bir tarafına birikmişler. Vapur da bir tarafa yatarak tehlikeli bir şekil almıştır. Evvelâ Necip beyin motörü kaza yerine yetişerek denizdekilerin bir ikisini sırsıklam ve yorgunluktan bitgin bir halde çıkarmıştır.

65 numaralı vapurun filikası da kotranın devrildiği yere gelecek mütebaki kazazedeleri de kurtarmıştır. Kazazedelerden bir kısmı Necip Beyin kotrasıyla İzmit mebusu Süreyya Beyin yalısına bir kısmı kline götürülmüş, kendilerine kurru elbiseler giydirilmiştir. Kaza esnasında Necip Beyle beraber bulunan doktor Emin Rıza Bey kazadan kurtulanlara masaj ve saire yaparak helecanlarını teskin etmiştir.

Birde sandal devrildi

Evvelki gün saat on altıda çıkan rüzgârın şiddetlendiği sıralarda Anadolu kavağı civarındaki Macar tabyaları önünde, Sarıyer sakinlerinden Bedros Efendinin bindiği sandal devrilmiş de etraftan yetişilerek içindekiler kurtarılmıştır.

İthalât işlerimiz hakkında yeni talimatname

Takas usulünün ilgasından sonra yeni bir talimatname hazırlanmıştır. İktisat Vekili Celâl, Ziraat vekili Muhlis ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Beylerden mürekep olarak teşkil edilen komisyon tetkikatını bitirmek üzere. İstanbul, İzmir, Samsun ve Mersinde birer komisyon teşkil edilmiştir. Komisyonlar muntaka ticaret müdürlükleriyle ticaret odaları umumî kâtipleri ve gene ticaret odalarından iki âzadan mürekep olarak çalışacaklardır.

AŞK DELİSİ

HÜKÜMDAR

—58—

Yazan: Niyazi Ahmet

Karacığay han onları çok bekletmedi. Yanında iki muhafızla bodrumun kapısında gözüktü. Askerler toplandılar. Cellâtlardan biri elinde alevli bir çıra ile zindanın içinde koştu. Çıra ile müteaddit köşelerde ve o vakte kadar görünmeyen birçok yerlerde çırılar yaktı. Zindan bir anda alev rengine boyanmıştı. Titriyen ışıklar kalın ve rütubetli duvarlarda titreyiyor, korkunç hayalet izleri çırpmıyordu.

Kraliçe Ketevan hiç etrafına bakmıyor, göz kapakları inmiş kılmıdan duruyordu.

Papas Görgi, Karacığay hanı görünce, bir sevinç alâmi gösterdi. Ona doğru döndü. Ellerini önünde kavuşturarak yalvardı.

— Bize kıyma, istediğini yapacağız..

Karacığay bir kahkaha fırlattı. Bu kahkaha kraliçe Ketevanı yerinden sıçrattı. Bu ses ona o kadar iğrenç ve korkunç gelmişti, ki gayri ihtiyari başını çevirdi. Karacığaya bakmadan papas Görginin ellerini kavuşturmuş yalvarmakta olduğunu gördü. Kraliçe beyninden vurulmuş döndü. Vücudunda kaynar su dolaşır gibi bir hararet hissetti. Papas:

— Ne dersin yapacağız.. Her şeyden vazgeçeceğiz; yalnız bizi öldürme.. diyor.

— Görgi..

Bu ses, herkesin başını bir saniyede kraliçeye çevirtmişti. Kraliçe, insan sesini pek andırmayan ve gırtlığını parçalayan bir gayretle bağırıyordu. O kadar sert o kadar âmirane idi ki, şu anda hiç bir emre salâhiyeti olmayan Ketevanın bu bağırışı papası yerinde mihlamıştı. Bir an şaşkınlık devresi geçirdikten sonra minnettar gözlerle kraliçenin yüzüne bakmaya başladı. Ne söyleyeceğini toparlamadı. Ne Kara oğlana yalvarıyor, ne de kraliçeye bir şey söyleyebiliyordu. Çünkü kraliçenin bakışlarında her şey okunuyordu. Bu bakışlar:

— Görgi, Gürcüler namus ve şeref uğruna ölümden korkmazlar.. Yalvarmak şerefsizliğini, alçaklığını gösterecek misin?.. demek istiyordu.

Evet.. Görgi ölümün karşısında belki bunu yapacaktı. Fakat, yüksek ruhlı kraliçesinin keskin bakışları kalbinde garip bir titreşim uyandırıyordu:

— Kraliçem, dedi. Sevgili kraliçem.. Altmış yaşındayım.. Ölümden korkmuyorum.. Fakat bu şekilde ölüm çok korkunçtur.

Düşününüz, çok düşündükten sonra karar veriniz. Sizin ne iyi kalpli olduğunuzu bilirim, fakat..

— Görgi.. Muhterem peder.

İş oluruna bırakınız.. Allah istediğini yapar.. İsyân etmeyiniz..

Kraliçenin sesi o kadar tatlı, o kadar içten geliyordu, ki sanki bunları söylerken ölümün kucakına atılıyordu:

— Kaç kral öldü, kaç kraliçe.. Bunların içinde vatan ve namusları için ölenler daima kalplerimizde iyi hatıralarla yaşıyorlar. Memlekete hıyanet edenleri lânetle anıyoruz. Bizi de lânetle anmasınlar..

Kraliçe ile papası Gürcüce konuşmalarında serbest bırakan Karacığay han, en nihayet müdahale etti. Kraliçeye:

— Sizi tecrübe etmiyoruz dedim. İsrarınız bize kâfi miktarda kanaat verdi.

Öleceksiniz..

Kraliçe, kıılmıdamadı. Bir saniye sükûtle geçti:

— Beklemeyiniz, dedi. Kanaatinizde aldanmıyorsunuz, öldürünüz..

Karacığay han, birkaç dakika evvelki gibi korkunç bir kahkaha daha attı ve alaylı bir eda ile:

— Acele etmeyiniz, dedi. Ona da başlayacağız. Fakat yavaş yavaş..

Ketevan, o anda kat'i kanaat getirmişti ki, kendisini tasavvur edemediği bir işkence ile öldüreceklerdi. Bunu, o vakte kadar düşünmemişti.

Birden parmaklarını uğuşturmaya başladı. Yerde madeni bir parçanın yuvarlandığı ve ses çikardığı duyuldu. Bu, altın bir yüzüktü. Karacığay han, şimşek süratle kraliçenin ellerine yapıştı ve bağırdı:

— Kurnaz.. Zehirlenmek ha.. ha ha ha..

Evet.. Ketevan kraliçe yüzünün içinde sakladığı zehri yutacak, onun vereceği ıstırapı bir lütuf bilerek kıvranıp ölecekti. Fakat yüzüğün taşını, kolay koparamamış ve zehi Karacığay üzerine atılınca kadar yutamamıştı..

Karacığay, yarım pirinç tanesi kadar olan zehri muayene ediyor ve kesik kesik kahkahasına devam ediyordu:

— Rahat rahat ölmek öyle mi?.. Hayır.. Güzel kraliçe, bunu yapamayacaksınız..

Cellâtlara seslendi:

— Hazır mısınız?..

— Hazırız efendim.

Sonra papasa döndü:

— Nasıl dedi, bu işlere tahammül edebilecek misin, yoksa sözü müze geliyor musun..

Kraliçe, papasının gözlerinin içine bakıyordu.

Papas cevap veremedi.

Karacığay etrafındaki adamlara baktı ve kraliçeyi işaret etti. Üç kişi birden kraliçenin üzerine atılmış, ellerinden yakalamışlardı. (1) Cellât yardım etti. Ortaya uzun bir masa getirdiler. Bu masa tertibatlı idi. Kraliçeyi oturtular ve yollarından, ayaklarından bağladılar.

Karacığay:

— Elbiselerini soyunuz, dedi.

Cellât, hiç kıılmıdamadan kraliçenin elbiselerinin düğmelerini çöziye başladı. O vakte kadar hiç sesi çıkmıyan kraliçe itiraz etti ve yalvarır bir tarzda:

— Elbisemi çıkarmayınız, dedi. Bari bu arzumu yerine getirin..

Cellât:

— Olmaz, dedi. Elbiseli vücudu dağıtılamayız.. Ateş alır..

— Yapmayınız, bana acımayınız, istediğiniz gibi yakınız, fakat çıplak soymayınız..

(Devamı var)

(1) Histoire moderne de la Georgie, cilt II, birinci kısım sayfa 116.

Memleket Haberleri

Kırkağaç

Kurtuluş bayramını kutluladı

Kırkağaç (Hususi) — Kırkağaçın kuruluş günü olan 12 Eylül bu sene diğer senelere nazaran çok parlak olarak tes'it edilmiştir. Davetli bulunan Akhisar Bando muzikası da bir gün evvel Kırkağaç'a gelerek merasime iştirak etmiştir.

Sabahleyin Atılan topraklar herkes uykusundan uyanmıştır. Bu topraklar 13 sene evvel kasabamız işgal edilirken düşman tarafından atılan toprakları hatırlatıyordu.

13 sene evvel böyle top seslerinin arkasından işgal edilen Kırkağaç, iki sene zulmetler içerisinde durduktan sonra 12 Eylülde kurtulmuştu. Esaret ile kurtuluşun zihinlerdeki muhakemesinden mütevellit heyecan herkesi tâ sabahdan dışarı çıkarmış, ovasına, işine gidecek olanlar da bu günü tes'it için Kırkağaçta kalmışlardır.

Muzika sabahtan çalmağa başladılar. Herkes zevk ve heyecan içerisinde kurtuluş saati olan 19 zun gelmesini bekliyordu.

Saat on dokuzda belediye önünde toplanana kadın erkek binlerce halk on bir sene evvel askermizin girdiği kasabanın methaline gittiler, on bir sene evvel 12 Eylülü hatırlatan mülâzim Lutfi Bey'in idaresindeki bir takım süvari ve yüzbaşı Bahri Bey'in kumandasındaki bir bölük piyade cenup istikametinden gelerek şehre girmesi üzerine alkışlar arasında tekrar Belediye önüne gelindi. Orada Mülâzim Nazmi ve Lutfi Beyler birer nutuk söyledikten sonra belediye muhasibi Ahmet Bey çok heyecanlı bir nutuk söyledi.

Bilâhare Celâlettin Bey ve Bursa lise talebelerinden Hüseyin Bey de birer nutuk söylediler ve alkışlandılar.

Bundan sonra bando İstiklâl marşını çaldı, merasime nihayet verildi.

Halk davul zurna çaldirarak saat yirmi dörde kadar kurtuluş gününü tes'it etti.

ZÜHTÜ

İktisadiyatımızı tetkik heyetinin sordukları

Türkiye iktisadiyatı tetkik heyeti reisliğinden İzmir âsarâtika muhipleri cemiyeti reisliğine gelen bir mektupta Türkiye'nin seyyahlardan istifadesi ve bundan ne derecede varidat temini kabil olacağı, varidatın artırılması için neler yapılması lâzım geldiği hakkında malûmat istenmiştir.

Ege mıntakasının muhtelif yerlerinde bulunan âsarî atika hakkında malûmat istemiş, reklâm ve propaganda için neler yapılması lâzım geldiği de sorulmuştur. Cemiyetin şimdiye kadar neşretmiş olduğu kitaplardan bir seri de istenmiştir.

Bir senede İzmir'e gelen seyyah

Tutulmuş bir istatistiğe göre geçen sene İzmir'e 8411 seyyah gelmiştir.

Sarhoşlukla

Bir tapu memuru karısını öldürdü

Malatyanın Pütürge kasabasında kaza tapu memuru Nuri Bey bir sabah erkenden kalkmış ve âdet edindiği veçhile mahmurluk söktürmek için yeniden içmeğe koyulmuş sonra sarhoşlukla tabancasına sarılarak bulunduğu odanın penceresinden dışarıya ateş etmeğe başlamıştır. O sırada aşağı katta ev işleriyle meşgul bulunan refikası Behiye Hanım silâh seslerini duyunca hemen yukarı koşmuş, bir kaza çıkarmasını diye Nuri beyden ateşi kesmesini rica etmiştir. Behiye hanımın bu müdahalesi karşısında Nuri B. tabancasını karısına çevirmiş ve odadan kaçmağa vakit bulamayan kadıncağız ağır surette yaralanarak yere serilmiştir.

Silâh sesleri üzerine hâdis mahalline koşan zabıta memurları Nuri Beyi yakalamışlar ve adliye'ye teslim etmişlerdir. Adliyece soruguya çekilen Nuri Bey hakkında tevkif kararı verilmiştir.

Yediği kurşunlardan ağır surette yaralanan Behiye Hanım ilk müdavat yapıldıktan sonra otomobile Malatya memleket hastahanesine gönderilmiştir. Behiye Hanım baygın bir halde getirildiği memleket hastanesinde yapılan ihtimam ve tedabire rağmen kurtarılamamış, ölmüştür.

İki jandarmamız şehit oldu

ERZİNCAN, (Hususi) — Kahraman jandarmalarımız hırsızlık yaparak kaçmakta olan çapulcuları müsademeyle tutmuşlar Halil ve Ahmet isiminde iki jandarmamız şehit düşmüştür. Kazan kayada şehit düşen bu jandarmalarımız merkeze getirilerek büyük merasimle gömülmüştür. Merasime vali beyle bütün memurlar, jandarma mektep kumandanı ile zabitan ve efradı, 11 inci alay kumandanı bir de piyade bölüğü ve binlerce Erzincanlı iştirak etmiştir. Mektep kumandanı Tahir Şevki bey şehitlerin mezarı başında jandarmayı alkışlayan çok canlı sözler söylemiştir.

Öldürülen haydutlar

ERZİNCAN, (Hususi) — Seyit Ali ve Ahmet namındaki iki mahkûm firariyi yakalamak için giden jandarmalarımız silâhla mukabele gördüklerinden yapılan müsademede bu azılları maktul eden elde ederek şehre getirmişlerdir.

İzmir sergisi

İzmir, 15 — Bir günde İzmir panayırını ziyaret edenlerin adedi eli bini geçmiştir. Bu miktar bilet satışı ile tesbit olunmuştur.

Müteaddit oparlarla radyocular mütemadiyen nutuklar, şarkılar söylüyorlar. Bugün pavyonlarda yapılan alışveriş dört beş günlüğe muadildir. Panayır kazinosunda bando muzika Kafkas oyunları, komediler halkın neşesine neşe getiriyor.

Çakıcı

Sevdiği kızı öldürdü

Bergama — Çandarlı nahiyesine bağlı Dört karın köyünde, dün sabah feci bir katil hadisesi oldu.

Çakıcı Hüseyin isiminde genç bir delikanlı, babalığı Ali Osman ağanın yanında bulunan 18 yaşında genç ve güzel bir kıza bir müddetten beri âşık olmuş. Çakıcı bir vesile ile genç kıza görüşerek onu kandırmış ve dağa kaldırmıştır. Hadise köyde şayi olunca kızın babalığı bir adam göndererek genç kıza dağdan aldırılmış ve evine kâpamıştır. Çakıcı bu vaziyetten müteessirdir ve genç kıza iyiden iyide tutulmuştur.

Çakıcı Hüseyin, babalığının evine gitmiş ve genç kıza görüşerek onu almak istemiştir.

Genç kız bu alâkaya nedense bigâne kalmış ve Çakıcıya yüz vermemiştir. Bundan büyük bir asabiyet ve teessür duyan Çakıcı tabancasını çıkarmış, üzerine titrediği kızı üç kurşunla al kanlar içerisinde cansız ve mecalsiz olarak yerlere sermiştir.

Köye dehşet salan bu cinayetin nahiye'ye haber verilmemesini temin için Çakıcı tertibat almış ve yol üzerinde silâhiyle durarak, hadiseyi haber vereni öldüreceğini söylemiştir. Köylü bu tehdit karşısında haber verememiş, canı karanlık basınca firar etmiştir.

Jandarma, ancak gece vakti hadiseden haberdar olmuştur. Cani şiddetle takip ediliyor.

Kilise altındaki mağara

Bursada Gazi Paşa caddesinin Setbaşı kısmı açılırken yıkılan Nuriye oteli yanındaki eski kilisenin altında bir mağara ve tünel çıkmıştır.

Halk arasında epeyce dedikodu doğuran bu mağara ve tünel, define şayialarına da yol açmıştır.

Halbuki kilise altında görülen mağara ile tünelin vaziyeti buna müsait değildir. Mağara denilen yer, binanın en altındaki odadır. Kapısı demirdendir ve hiç paslanmamıştır.

Tünele gelince, üç metre kadar uzayan bu geçidin içi toprakla doludur. Burası kazılırken bir bakır boru bulunmuştur. Tünelin ne kadar ilerilere gittiği daha henüz anlaşılmıyor.

Bursa belediyesi fen heyeti bu civardaki toprakları atarak tünelin nereye gideceğini arıyacak ve bu suretle, yol yapıldığı zaman altta çöküntü yapabilecek herhangi bir çukur kalmasına meydan vermiyecektir.

Uludağa seyahat

Bursa, 15 — Bugün Uludağa bir seyahat daha yapılmıştır. Bu seyahate İstanbul'dan ve Ankara'dan da birçok aileler iştirak etmiştir. Seyyahlardan bir grup yaya olarak dört buçuk saatte dağın zirvesine çıkmıştır. Vali Abidin Bey de bilâhare Uludağa gelmiş ve seyyahlarla görüşmüştür.

Izmitte yakın zamanda sıtmalı yer kalmıyacak

Seymen bataklığını kurutma işine merasimle başlandı

izmitte Seymen deresi bataklığının kurutulmasına başlanırken

İzmit, (Hususi) — Şehrimizde sıtmanın ortadan bütün bütün kaldırılması için açılan mücadele, büyük hamlelerle ilerlemektedir. Bir sene zarfında durmadan devam eden bu faaliyet neticesinde sıtma mücadele heyeti birkaç bataklık kurutmuş, köylüleri senelerden beri hasta yapan, öldüren bu mıntakalar şimdi köylünün faydasına hâdim mahsuldar toprak haline girmiştir. Sıtma heyeti şimdi yeni bir bataklığın kurutulmasına başlamıştır. Seymen bataklığı denilen bu bataklık Dörek köyü halkını rahatsız ediyor, sıtma doğuruyordu. Üssülbahri kumandanlığının kıymetli müzaheretleriyle burada bir dekovil hattı tesis edilmiş, deniz-

den alınan kumlar vasıtasıyla bataklık doldurularak kurutulmağa başlanmıştır.

Evelisi gün, sıtma mücadelesini açan kıymetli valimiz Eşref Bey ve sair birçok zevat Seymene kadar giderek, bataklığın kurutulmasına başlanma merasiminde bulunmuşlardır.

Sıtma mücadele heyeti elden gelebilen her türlü çalışmalarını yaparak cidden takdir ve dikkate değer eserler göstermektedir. İzmitte başlayan mücadele ve elde edilen güzel neticeler cümhuriyet hükümetinin halkı ne kadar koruduğunu göstermektedir. Ve halk bu titiz alâkadan pek memnundur.

Haydaroğlu Cevdet

Geredede bir küçüğün muvaffakiyeti

Gerede — Anadolu oteli sahibi Tevfik Efendinin mahtumu İsmail Cengiz Efendi yaşından umulmıyacak bir muvaffakiyetle gayet güzel bir tayyare modeli yapmıştır. Tayyare aşağı yukarı Vecihi Beyin tayyareleri büyüklüğündedir. Yalnız motörü yoktur.

İneboluda üç kaza

Bir hafta içerisinde Inebolu — Kastamonu şosesi üzerinde üç otomobil kazası olmuştur. Bu üç kaza beş kişinin ağır, üç kişinin hafif yaralanmasıyla neticelenmiştir. Yaralıların bir kısmı memleket hastanesine yatırılmış, bir kısmı İstanbul'a gönderilmiştir.

İzmir musevileri

İzmirde museviler arasında türkçe konuşma işi ilerlemektedir. Bu işi üzerine almış olan musevi münevverleri, bütün musevileri türkçe konuşturmak için çalışmaktadırlar. Üç yüz kadar musevi çocuğu bu sene Türk mekteplerine kaydedilmişlerdir.

İzmit at koşuları

İzmit — Şehrimizde son yapılan at koşusu şimdiye kadar yapılan koşulardan daha güzel ve alâkalı olmuş bilhassa birinciliği kazanan hayvanların İzmit vilâyet damızlık atlarının yavruları olması dikkati celbetmiştir.

Tay koşusunda İzmitli Ahmet Efendinin Gönülü, Halkevi koşusunda Hüsnü Efendinin Tayyarı, Kocaeli koşusunda Ahmet Efendinin Alderışı birinci gelerek mükafat kazanmışlardır.

Ayağa muallimlerin her hafta toplantısı

Ayaş, (Hususi) — Merkez ve köy muallimleri birinci mektep konferans salonunda toplanarak köy ve şehir mektepleri tedirsatının nasıl ilerliyebileceği üzerinde konuştular..

Konferansı ve münakaşaları müteakip maarif memuru Rauf Bey kabil olursa her hafta böyle meslekî ve tedrisî musahabeler yapılmasını ve Ayaş muallimleri'nin iki kısma ayrılarak çalışmalarını bildirdi. Merkez kazaya merbut köylerle, merkez muallimleri bir gurup olacaklar, o suretle çalışacaklar; kazaya uzak fakat nahiye'ye yakın köy muallimleri ve Güdel muallimleri de bir grup olacaklar her on beş günde veya haftada bir meslekî, pedagojik ve psikolojik musahabelerde bulunamazarara sokmuştur.

Talebe birliğinin Çanakkale seyahati

Çanakkale, 15 — Çanakkale şehitlerini ziyarete giden Türk Talebe Birliği heyeti bugün buraya gelmiştir. Heyet Salı günü İstanbul'a dönebilecektir.

Uzunköprüde yağmurlar

Uzunköprü — Havaların yağmurlu gitmesi rençberi son derece zarara sokmuştur.

Yağmurlar harmanlara pek çok zarar verdiği gibi pancar sevkîyatını ve tarlalardan toplanmasını da sekteye uğratmıştır. Vaziyet böyle devam ederse ne pancar sevkedilebilecek, ne de harmanlar vaktinde kaldırılacaktır.

EĞLENCİLİ YAZILAR

Liste ve Parmak

Geçenlerde şehrimizi ziyarete gelen seyyahlardan biri Sirkeçide bir lokantaya girmiş. Bir tek kelime fransızca dahi bilmiyen bu seyyah işaretlerle pek âlâ maksadı mümkün olacağına emin olduğundan rahatça bir masaya yerleşmiş ve garsondan eliyle bir kâğıt işareti yaparak listeyi istemiş. Garson listeyi getirince en baştaki yemek ismine ne olduğunu bilmeden parmağını basmış. Garson listede, "et suyu,, görerek İngiliz et suyunu getirmiş. İngiliz işaretinin eseri görüldüğüne pek memnun et suyunu bitirir bitirmez hemen ikinci yemeğe parmağını basmış, ikinci yemeğe parmağını basmış, garson bu sefer bir düğün çorbası getirmiş.

İngiliz çorbanın üstüne bir çorba daha içmekten pek hoşlanmakla beraber bunu da içtikten sonra listenin üçüncü yemeğine parmağını basmış.

Garson bu bir tek kelime söylemiyen, fakat âmirane bir tavırla parmağının gösterdiği yemeği getirdiğini anlatan yabancıların genelde bir çorba işaretine hayret etmekte beraber şehriyeli çorbayı da getirmiş. Arkasından bir de sebzeli çorba gelince İngiliz kendi kendine:

— Acaba bu memlekette çorbadan başka bir şey yemezler mi?

Diye etrafına bakınmış. Herkesin kızarmış et, sebze yediğini görerek dördüncü çorbayı içer içmez bir de listenin en son yemeğine parmağını basmış. Garson bir şişe Taşdelen suyu getirince İngiliz dört çorbanın üstüne bir bardak suyu dikip savuşmaktan başka çare bulamamış.

Yanlış bir meslek

Meşhur palavracı muharrir N. N. Sirkeçide bir lokantaya girmiş bir tavuk kızartması istemiş. Garson önüne acayip bir et parçası patates kızartması getirince N. N. bir müddet kesmiye uğraştığı etin kesilemediğini de görerek lokanta sahibini çağırtmış ve sormuş:

— Bey birader, şu garsonun bana getirdiği yemek nedir?

— Tavuk kızartması efendim.

— Tavuk kızartması mı? Azizim, sen nafiye yere bu dükkânda vakitini kaybediyorsun.

— Neden efendim..

— Sende bu hayal kuvveti varken lokantacılık edeceğine roman yazmalısın..

Zamanı kalmamış

Gazinoda:

— Garson ne için bana et yemeğinden evvel kefal pilâkisi getirmediniz?

— Balığın fazla beklemeye mecali kalmamış da ondan efendim.

Çoktan ölmüş!

Biri kel, biri sık saçlı iki arkadaş görüşüyorlar. Sık saçlı diyor ki:

— Bugün çok rahatsızım. Başım ateş gibi saçlarımın kökü ağrıyor...

— Ne talilisin?

— Neden böyle diyorsun?

— Benimkiler çok utan öldü de..

— Zavallıyı neden dostlarla aldatıyorsun?

— Düşmanlarını tanıyom da...

ŞUNDAN BUNDAN

Zavallı hasta..

Küçük Ali bahçede oynarken birdenbire eve koştu.

— Anneciğim... Anneciğim.. diye bağırmaya başladı.

— Ne var oğlum..

— Çabuk bir doktor?..

— Ne oluyor yavrum..

— Aman çabuk doktor..

Biraz sonra doktorla eve gelen küçük Ali doğruca bahçeye gitti. Orada gezen bir sümüklüböceği gösterdi.

— Bakınız doktor bey.. Zavallı hayvancağız bu kadar yükün altından kalkamıyor boyuna kusuyor. Rica ederim şuna bir ilaç bulunuz...

Acemi

Beyoğlunun meşhur kahvesinde iki genç bilârdo oynamak istiyorlardı. İçlerinden biri bu kahveye ilk defa geliyordu. Karşı karşıya geçtiler, beş on dakika oynadılar. Fakat biraz sonra kahvenin sahibi bilârdonun başından geçerken yeşil çuhanın üstünde bir delik görünce iki oyuncuyu durdur-

du. Kahveye ilk defa gelen delikanlıya dönerek:

— Eğer ben, dedi, sizin bu kadar acemi olduğunuzu bilseydim oynamazdım.

Delikanlı kızdı:

— Neden acemi olacak mıyım. Şehzadebaşındaki kahvelerden belki on, on beş bilârdonun çuhasını deldim.

Meşhur adam

Domye öldüğü zaman bütün Fransızlar derin bir teessür duymuşlardı. Yalnız son derece fakir ölen bu meşhur adamın cenaze masrafını hükümetin deruhte etmek istediğini yazan gazeteler coşmuşlardı:

"Memlekete bu kadar büyük hizmetler eden bir adamın cenazesini millet kendi kesesinden vermelidir.."

Hükümet cenaze masrafından vazgeçti, cenazeye iştirak eden herkesin üç frank vermesi, bu suretle masrafın kapanması kararlaştırıldı, öyle de yapıldı. Fakat toplana toplana 12 frank toplanmıştı. Çünkü cenazeye dört kişi gelmişti.

Bekliyormuş

İki dost arasında:

— Azizim senin çalınan otomobilin dün yolda gördüm. Takip ettim. Otomobil garaja geldi.

— Haberim var..

— Öyleyse neye polise müracaat etmiyorsun?

— Hırsızın otomobildeki eski lâstikleri değiştirmesini bekliyorum.

Bir sual

Bir vagonda zarif bir yolcu bir memura sorar:

— Kuzun, sana bir şey soracağım, burada cigara içmek yasak mı?

— Evet efendim..

— Peki amama, vagon tütün dumanı içinde... Bu nereden geliyor?

— Sormıyanlardan efendim.

Prenses Hz.

Kadımlara hürmetten, tahakkümden kendini sevdirmekten ve sözünü geçirmekten bahsediliyordu. İçlerinden biri kemali azametle:

— Birader, dedi. Ben bir gün Pariste bir Mısırlı prensesi tahkir etmekten ve herkesin içinde rezil etmekten çekinmedim. Bundan sonra da çekinmem.

— Nasıl oldu?. Prenses hazretleri senin tahkirine nasıl boyun eğdi?

— Basbayağı... Sesini çıkarmıyarak çıktı, gitti.

— Sebep?..

— Gayet basit. Bana prensesim diyordu, meğer bir prensesin yanında hizmetçiyim.

Beklemeyiniz!

Yeni gelen hizmetçiye hanım yatmaya çıkarken tenbih etti:

— Biz sabahleyin tam saat sekizde kahvaltı ederiz.

— Peki efendim, amma şayet o zamana kadar kalkamazsam beni beklemeyiniz, siz buyurunuz.

Lokanta ve Yemek fıkraları

Büyük lokantalardan birinde şu levha bütün müşterilerin gözünün önünde bulunacak bir yere asılmış:

"Arada bir yemeklerimizden şikâyet etme.. Sen de bazı bazı ekşimez misin?.."

Hanımefendi öğle yemeğinden sonra mutfağı teftiş etti. Baktı ki, ahçı kadın sofradan artan yemekleri dökmüş. Kendisine ayrı yemek koyuyor, yeni gelen bu kadına şimdilik bir ihtarla iktifa etmeye lüzum gördü:

— Fatma kadın, dedi. Bizim evde sofradan artan yemekler dökmüzsün.

Fatma kadın hemen ve nazikâne cevap verdi:

— Peki efendim, bir daha dökmem. Akşam yeyeklerinize saklarım.

— Garson, baksana bu çorba gaz kokuyor.

— Biliyorum efendim. Et suyu getirecektim amma baktım ki, o da kundura boyası kokuyor. Bu daha hafiftir diye getirdim.

Cevapsız Sualler

Uzun bir yolculuğa çıkmışlardı. Tam on iki günlük bir vapur seyahati. Sadi, hayata pek yeni giren arkadaşı Nadiri vapur halkı arasında bir köşeye çekilerek sıkılmaktan kurtarmak için her şeyi yapıyor, onu yolculardan kadın, erkek, genç kız grupları arasına sokmak istioy, fakat muvaffak olmuyordu.

Sadi, onun yanında ömrünü geçiremezdi ya.. Bir aileyle tanışmış, uzun yolculuk günlerini onlarla geçirmeye başlamıştı. Nadirin yanına geldikçe:

— Yahu, karşı karşıya, salonda yanyana, güvertede burun buruna bir çok kadınlarla, genç kızlarla bulunuyorsun. Bir tek lâkırdı söyle de konuşmaya başla. Vakit geçirirsin!

Diye çıkışıyordu, bir gün gene aynı serzenişini yapınca Nadir cevap verdi:

— Canım, dediğini yaptım, ama gene para etmedi..

— Nasıl para etmedi. Cevap mı vermediler?

— Evet... Evvelâ cevap verir gibi oldular, sonra lâf yok.

— Kim bunlar?

— Ne bileyim ben.. Demin güvertede hani şu örtülü kanapeler var ya onlardan birine yerleştim.

Yanı başıma üç hanım geldi, oturdu. Sen ikide bir söylersin, hele bir dediğini yapayım, dedim. En yaşlı casıma lâfı açtım:

— Evli misiniz?

— Evet, efendim..

— Çocuklarınız var mı?

— Var efendim..

— Kimden?

Ben bu lâfı söyler söylemez kadim ağzımı kilitledi. Bir daha açmadı. Ama ben gene yılmadım. Bu sefer daha gencine sordum:

— Evli misiniz?

— Evet efendim.

— Çocuklarınız var mı?

— Hayır efendim..

— Neden acaba?

Bu suali soran sanki ben değilmişim, sanki sual yerine soğuk su dökmüşüm gibi bu sefer de bu kadının dili tutuldu. Ama ben gene yılmadım, bu suali en gencine sordum:

— Küçükhanım, siz evli misiniz?

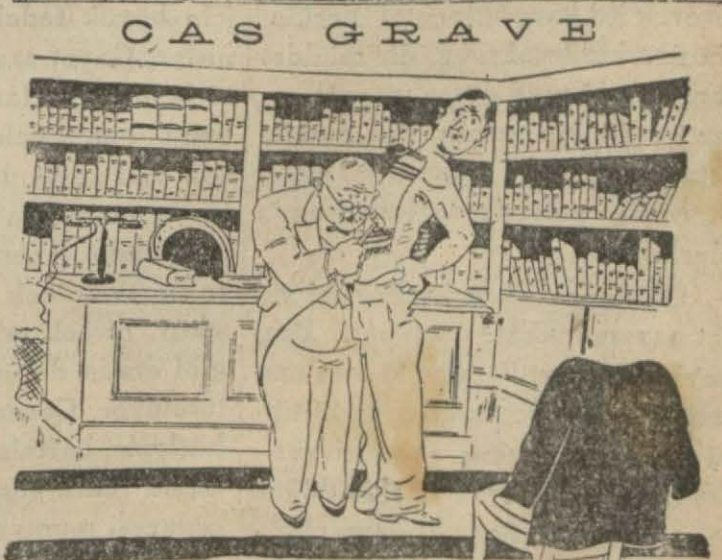
— Hayır efendim..

— Çocuklarınız var mı?

Daha ikinci sualde bu hanımın da çenesi kapanınca ümidi kestim, kabahat ben de mi?

— Ah ne olurdu, biz de onun gibi kararabilseydik!
— Sor bakalım, o hangi plâjda kararıştı..

— Doktor arada bir kalp çarpıntısı, umumî bir kırıklık, baş dönmesi hissediyorum..
— Meselâ ne zamanlar?
— Kapiya tahsildar gelince...

ÖLÜLERİN BAŞINA GELENLER

Bazı kavimler ölüleri için matem tutarlar, bazıları da şenlik yaparlar. Acaba hangisi doğru ?

— 6 —

Yazan : Muallim Necip

Eve gel l.. Eve gel l..

Ölülerin tekrar dirilerek insanlara fenalık ettiğine dair bir itikat vardır. Bu itikat, iptidai kavimlerin ekserisinde mevcuttur. Bunun önüne geçmek yani ölülerin tekrar dünyaya gelmelerine mâni olmak için türlü türlü âdetlere tesadüf edilmektedir. Malai ölülerin tekrar dünyaya gelmelerine mâni olmak için mezarların etrafına demirden örgüler yaparlar. Onların itikadına göre dünyaya çıkmak isteyen ruhlar bu demirlere takılarak oldukları yerde kalırlar.

Nikobarlar, ihtizar halinde bulunan hastaları evlerinden kaldırarak başka yerlere naklederler. Dirilerin gölgesi mezara akseder ölülerle beraber gömülmemek için ölülerini gece defnederler. Bu tarz, bugün mevcut olan medeni kavimlerin bazısında yakın vakte kadar görülmekte idi. Hatta bizde yani Türklerde de bir adamın gölgesinin mezara aksetmesi meş'um olduğuna dair batıl bir itikat vardır. Bu itikat umumî değilse de her halde mevcuttur. Ölülerin tekrar dirilerek insanlara fenalık yapacağı itikadı Nikobarlarda da mevcut olduğundan, ölüleri iki defa gömerler. Ölü defnedildikten bir müddet sonra onu çıkararak kaçıp kaçmadığını muayene ederler ve tekrar gömerler. Vücut tahallül ettikten sonra ölülerin kemiklerini birbirlerine karıştırırlar. Bu suretle hesap kitap kaybolacağından artık tekrar dünyaya gelebileceğinden emin olurlar. Gene Nikobarlarda ölü'nün tekrar dünyaya gelmesine mâni olmak için cesedi kanu tabir ettikleri bir sandalın içine koyarlar ve kanuyu boydan boya ikiye biçerek iki karşılıklı çatal direklerin üzerine bırakırlar. Bir müddet sonra ceset yere düşer ve sırtlanlar tarafından yenilir. Bu suretle ortadan kalkan cesedin bir daha dünyaya gelebileceğinden emin olurlar.

Ölü âyinlerinde başlıca iki suret nazarı dikkate çarpar. Bazı kavimler ve milletler ölü için matem tutarlar, döğünürler türlü türlü ıstırap ve teessür eserleri gösterirler; bazıları ise bilâkısâ düşün ve şenlik yaparlar. Andamanlar da pek gari bir âdet vardır. Bunlar ölülerini ağaç koğuklarına koyarlar. Ceset tahallül ettikten sonra kemikleri aralarında taksim e-

derler. Ölü kemikleri ilâç makamında kullanılır. Yalnız kafatasını kimse alamaz; onu en yakın akrabası olarak kırmızıya boyar ve ölüncüye kadar boynunda taşır.

Mambrielerde tuhaf ve tuhaf olduğu kadar insanı düşündürücü bir âdet vardır: Bunlar ölülerini ya gömerler veyahut bir kafes içine koyarak bu kafesi oldukça yüksek kazıkların üzerine yerleştirirler. Gene bunlardan bazıları ölüyü çömler ve başını iki dizinin arasına sokarak bir sepet içinde tavana asarlar. Bu tedfin tarzlarına az çok başka kavimlerde de tesadüf edilirse de biraz evvel söylediğim gibi asıl ibretle görülecek cihet başkadır: Gömdükleri ölü'nün yanbaşına dedesinin resmini asarlar. Ve dedesine torunu öldürdüğü için gelip geçen lânet okur. Bu âdet, Arap şairlerinden meşhur Ebülülâyı hatırlatır. O da, mezarının taşına "Bu mezar, benim babamın eseri cinayettir. Ben bu cinayeti hiç kimse hakkında reva görmedim,, ibaresinin yazılmasını vasiyet etmişti. Mambri'lerin dedelere lânet okuması, diğer bazı kavimlerde olduğu gibi ölenlerin — bir yolunu bularak — hayatta kalan nesillerini öldürdüklerine kanaatlerinden ileri gelmektedir.

Sahalin adasında yaşayan (Aino) lar da ölülerini gece gömerler. Mezarın üzerine direkler dikerler ve bu direklerden bir tanesinin üzerine ölü'nün cinsiyetini gösteren uzvunun resmini yaparlar, öteki direklere de elbiselerini ve silâhlarını ve bir torba içine konmuş yalancı incilerini asarlar.

Çinliler atalarına pek büyük hürmet beslediklerinden mezarlar için büyük fedakârlıklara katlanırlar. Gayet san'atlı mezarlar ve türbeler yaparlar. Onların dini bunu emretmektedir. Oralarda çok eski zamanlardan kalma türbe ve mezarlara tesadüf olur.

Çinlilerin cenaze için yaptıkları merasim, çok külfetli ve karışık. Birçok milletlerde olduğu gibi orada da ücretle ağlayıcılar tutuluyor. Cenazenin tabutu mühürlenir, haftalar hattâ aylar geçtikten sonra gömülür. Zenginlerin cenazesi mumyalanarak ecdadının oturduğu odada üç ay muhafaza edilir. Ölü'nün vefatından sonra üç sene mirası taksim edilmez ve ölmemiş farzedilir. Ölüye

Bir alev

Meksikada semavî bir hâdise

Son günlerde Meksikada Tampiko şehri civarında nadir görülen bir tabiat hâdisesi olmuştur.

Şehir civarındaki bir tepede, tatil ve bayram günlerinde şehirlilerin, şehrin limanındaki tayfaların gittiği bir gazino vardır. Bu gazinonun önünde her zaman bir kartpostalcı bulunur ve muhtelif manzara kartpostallarını geniş bir masa üzerine yayarak satar.

Bir gün, bu adam ansızın gökten inen iki yumruk büyüklüğünde sarımsı parıltılı yuvarlak biçimli bir alevin, masadaki kartları yol kül haline getirerek akıp gittiğini görüyor. Şaşırarak etrafındakilere bu hali anlatıyor.

Bu sırada alev, telefon tellerine sıçırıyor ve telleri takip ederek şehre iniyor. Şehirde de bir telâştır baş gösteriyor, ahali birbirine giriyor, evlerine sığınan sığmana.. Alev, telefon tellerini takibe devam ede ede, nihayet limanda suların arasında fıstıltılı sesler çıkararak sönünce, herkes rahat bir nefes alıyor.

Meksika gazeteleri, bu semavî hâdisenin çok şükür memlekette herhangi bir zarar getirmeden geçtiğinden, kimsenin bu acayip alvei söndürmeğe yahut yolundan alkoymağa davranmamasının çok isabetli olduğundan, çünkü aksi takdirde bomba patlayışı gibi şiddetli bir indifam etrafta bulunan her şeyi parçalaması, kırıp dökmesi kuvvetle muhtemel bulunduğundan bahsetmektedirler. Diğer taraftan, fen adamları da bu semavî hâdiseyi ziha ve tefsir için tetkikat yapmaktadırlar.

Türk—Yunan mahkemesi

Türk — Yunan muhtelit hâkem mahkemesi yaz tatilini geçirmesine rağmen her iki taraf ajanları iptali icap eden davaları tetkik etmektedir. Mahkeme teşrinievev lortalarında faaliyete geçmeden evvel bu gibi davaların sonunu tamamen alınmış olacak ve hep si mahkeme riyasetine verilerek iptal edilecektir.

lâzım olan eşya ve hayvanatın kâğıttan şekilleri yapılarak ispirtoya bulanıp yakılır; bu kâğıtların temsil ettikleri eşya ve hayvanata ölülerin ahrette malik olduklarına itikat edilir.

Çinliler ölüleri için kurban kesmek ve bir takım merasim yapmak yüzünden pek çok masraf ihtiyar ederler. Fıkara ölülerinin kurban ve merasim masrafı olarak verdikleri paranın yekünü senede elli milyon liraya balığ olmaktadır.

Küçük çocuklar yemek yiyemedikleri için insan sayılmaz ve onların cesetleri gömülmez. Çocukları ölen anneler; beraberlerinde çocuğun esvapları olduğu halde geceleri ellerinde fenerlerle köyün haricine çıkarlar ve fenerleri sallıyarak "Eve gel, eve gel!,, diye bağırlar. Bu sedanın binlerle kilometre uzaktaki ervah tarafından işitildiğini iddia ederler. Bu suretle bağıran annelere, herhangi bir kadın; uzaktan "geliyorum!,, diye cevap verir. Bu cevabı alan valdeler çocuklarını bulduklarına zâhip olarak müteselli olurlar.

Hikâye

Gerdanlık meselesi

Nakleden : İzzetoğlu

Selma Hanımefendi, kuyumcu Artinyan Beyin mağazasına girdi. Artinyan Bey dükkânda yalnızdı. Selma Hanımefendi de, kendini yalnız sanıyordu. Halbuki değil di. Yani başında şeytan vardı.

Mühim bir nokta daha: Selma Hanımefendi, dükkâna parasını verip küçük bir pırlanta yüzük almıya gelmişti. Akrabalarından bir genç kız nişanlanıyordu. Ona hediye edecekti.

Artinyan Bey, istenilen yüzüğü, dükkânın öbür ucundaki rafta almıya başladığı sırada, şeytan kendini gösterdi. Selma Hanımefendi nin elinin altında bir dizi inci vardı. Şeytana fısıldı:

"Elini uzat, aliver.. Herifin arkası dönük, görmez.. Bu inciler ak gerdanına ne de yaraşır.."

Şeytan bu!.. Sözü'nü gel de dinleme... Selma Hanımefendi elini uzattı, incileri aldı, tam çantasına atacağı sırada, Artinyan Bey döndü:

— Kıvılcama, yakalandım... Biz senin gibileri çok gördük... Bir gözümüz de arkadadır..

Selma Hanımefendi afalladı, sonra yalvarmaya başladı, hiçkırarak yalvarıyordu:

— Rica ederim merhamet edin.. Sakın beni polise teslim etmeyin... Bunu nasıl yapmaya cesaret edebilmişim ben de anlamıyorum..

— Haydi haydi, ağız yapma... Selma Hanımefendi ayağa kalktı, rast gele, ne idiği bellisiz bir kadın olmadığını anlattı. Hüviyet cüzdanını gösterdi. Muhterem bir aile kadımıydı. Evliydi, Çocuğu vardı.

Kuyuncu Artinyan bey:
— Bu daha âlâ, dedi, kibar hırsız!..

Şimdi polisi çağırayım da ona ifade ver.

Selma Hanımefendi ağlıyordu:
— Eğer bana acımazsanız, aileme, kocama, çocuğuma acıyınız.. Onlara hürmeten beni ele vermezsiniz..

Artinyan Bey biraz düşündü:

— Peki, dedi, zabıtaya müracaat etmeyeceğim, ama bir şartla.

— Kabul.

— Oturunuz.. Yazınız.

O söyledi, Selma Hanımefendi yazdı:

"Kuyumcu Artinyan Beyin dükkânından bir inci gerdanlık çalarak yakalandım. Hırsızlığa teşebbüs ettiğimi müterifim: Selma,, — Âlâ... Şimdi bu kâğıdı geri almak gene sizin elinizdedir.

— Anlamadım.

— Yarın bana gelirsiniz.. Ama buraya değil, evime geleceksiniz... Beyoğlunda, otururum... Apartımanda kimse yoktur... Gelirsiniz ve... Bu kâğıdı iade ederim..

Selma Hanımefendi kuyumcunun yüzüne baktı. Otuz beş yaşlarında genç ve yakışıklı bir adamdı... Selma Hanımefendi:

— Peki, dedi.

* * *

Ertesi gün Artinyan Bey dükkânını adamına bıraktı. Apartımanında bekliyordu.

En şık pijamasını giydi... Odasını çiçeklerle süsledi. Selma Hanımefendiyi bekliyordu. Kapı çaldı.

Genç, sevimli, fıkır fıkır bir kız bir mektup uzattı:

— Selma Hanımefendi yolladı. Kuyumcu mektubu okudu:

"Efendim, şiddetli başım ağrıdığından çıkamadım. Fakat size de yalancı çıkmak istemedim. Bunun için hizmetçim Anjeli gönderiyorum. Benim mahremi esrarımdır.

Bana söyleyeceğiniz şeyleri ona söyleyebilirsiniz:

Artinyan Bey bir müddet müteredit durdu. Sonra kendi kendine söylendi:

— Bir hanımefendi beklerken bir hizmetçi ile karşılaşmak hesabı pek uygun değil, maahaza incilerin sahte olduğunu nazarı dikkate alırsam...

Ve Anjele:

— Buyurunuz !. Dedi..

Viyana gûya bayram yapıyor!

Açların lokanta kapılarında artık beklemesi bu bayramın acı bir tezadıdır !

VIYANA, (Hususi) — Viyanaya mhasarasının (250) nci yıl dönümü, bir kaç gündüneri Viyanaya müstesna bir canlılık verdi. Şehrin nüfusu birdenbinlerce arttı. Dünyanın dört bir tarafından gelen ve katolikler kongresine iştirak etmek isteyenler kâmilan otelleri doldurdu.

Dün gece kilisedeki büyükmürasimden sonra muazzam bir geçit resmi yapıldı. Çoktanberi açlıktan kendini kaybedecek derecede sarsılan halk tabakası birdenbire sokakları doldurdu. Eski teşrifata ve gösterişlere ezelden aşık olduğu için, sırmalı elbiseleri görünce çıldırması gibi heyecana kapıldı.

En önde süvariler, daha sonra kongreye iştirak edenler, nihayet İsanın büyük çarmıhı arkasında Viyananın en büyük papası ve papanın vekili, bunların arkasında da hükümet erkânı geliyordu.

Bu muazzam resmi geçide iştirak edenler, şehrin içinde üç saat dolaştılar. Halk, açlığını bu saatlerde unuttu..

Fakat resmi geçit bitince garip bir çok hadiseler de oldu. Avusturya hükümeti erkânı, bu suretle halkı avutmak, Hitlercilikten kaçdırmak siyasetini idare ile meşgul durlar. Fakat ne gariptir ki bu eğlence halindeki halk içinden bir çok biçare ve aç, lokantalardan arta kalan yemekleri toplamak için boynu bükük, lokanta kapılarında bekleyip duruyordu.

Viyananın Türklerden kurtuluşunun senci devriyesi de akıl ve hayale gelmeyen bir eğlence tertip ettiler Katolikleri de kendi lehlerine çevirmek için bir katolik kongresi yaptılar.

İşte birkaç gündüneri bu vesile ile eğlenip duran Viyanadan bir manzara...

Çinde afonyonkeşlere karşı şiddetli mücadele

Paristen yazılıyor: Çinde, esrar ve afonyona karşı şiddetli bir mücadele başlamıştır. Kuang—Si vilâyetinde hükümet bütün esrarhaneleri kapatmıştır.

Misafir Yunan Nazırları dün geldiler

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

miştir. M. Çaldaris kırmızı, beyaz renkli çiçeklerle yapılmış olan büyük ve güzel bir çelengi abidenin önüne bizzat yerleştirmiş, bir dakika sükütu müteakip Elli kruvazörünün muzikası İstiklâl marşını çalmıştır.

Yunan nazırları Taksimden ayrılırken halk fevkalâde tezahürlerde bulunmuştur.

Çok güzel olan bu merasimden sonra M. Çaldaris ile M. Maksimos ve M. Pezmazoğlu Dolmabahçe sarayına giderek kart bırakmışlar, oradan Patrikaneye gitmişlerdir.

Patrikanede

Heyet saat 13 buçukta patrikhaneye varmış ve metropolitler tarafından karşılanarak Sensinot meclisi azasiyle patrik Fyos Efendinin bulunduğu merasim salonuna götürülmüşlerdir.

Patrik Efendi Yunan nazırlarına hitaben bir nutuk söyleyerek "Hoş geldiniz," demiş ve ezcümle şöyle söylemiştir:

"Sizi bu ortodoks müessesesinde kabul etmekle bahtiyarım. Bir ortodoks hükümetinin reisi bulunan sizi sadık Yunan milletine takdirlerimi bildirmeye memur ediyorum. Vatanimla Yunanistan arasındaki dostluğu takviye için çalıştığımızdan ve büyük şefimiz Gazi Hazretleriyle görüştüğümüzden dolayı memnunum."

M. Çaldaris bir nutukla cevap vererek teşekkür etmiştir. Patrik Efendi bundan sonra Yunan nazırlarını alınlarından öpmüş, misafirler de patrik efendinin elini öpmüşlerdir. Patrik Efendi bu sırada misafirlere birer altın salıp hediyeye etmiştir.

Patrik Efendi misafirleri yemeğe arkoymuş, nazırlar saat on altı buçuğa kadar patrikhanede kalmışlardır.

Patrikhanedeki ziyafette nazırların refikalari bulunmamışlardır. Bunun sebebi bir manastır adedilen patrikhanede kadınların uzun zaman kalmamaları âdet olmasındandır. Sensinot meclisi dün sabah toplanmış, patrik efendinin misafir nazırların refikalari için istisnai bir muamele yapılması na dair teklifini müzakere etmiş, fakat bu teklifi kabul etmemiştir.

Beylerbeyi sarayında

Heyet patrikhaneden ayrıldıktan sonra motörle Tophaneye, oradan da otomobillerle Perapalasa gitmişler, birkaç dakika orada kaldıktan sonra Tophane rıhtımından kalkan hususi vapurla vali bey tarafından şereflerine verilen çay ziyafetinde bulunmak üzere Beylerbeyi sarayına gitmişlerdir.

Büyük bir samimiyet içinde geçen ziyafette Şihhiye Vekili Dr. Refik Hariciye kâtabi umumisi Numan Rifat, vali ve belediye reisi muavinleri Ali Rıza ve Hamit, Atina sefiri Enis Beyefendilerle Yunan sefiri ve sefarethane erkânı ecnebi sefir ve konsoloslar, şehir meclisi âzaları, matbuat erkânı ve şehir muteberanı hazır bulunmuşlardır.

Muzika Yuan ve Türk milli marşlarını çalmıştır.

M. Çaldaris ve refakatindeki zevat akşam yemeğini Yunan konsolosluğunda yemişler, yemekten evvel Yunan kolonisine mensup zevatın ziyaretlerini kabul etmişlerdir.

Bugün Yalovada

Misafir heyet bu sabah erkenden Ertuğrul yatiyle Yalovaya giderek öğle yemeğini orada yiyecekler, kaplıcaları ziyaret ettikten sonra İstanbula döneceklerdir.

Misafirler bu akşam Elli kruvazörüyle Selâniğe doğru yola çıkacaklardır. Bir tayyare filomuz Elli kruvazörüne Tekirdağ açıklarına kadar refakat edecektir.

M. Çaldarisin beyanati

M. Çaldaris dün gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"Ankaramda ümidimiz fevkinde bir samimiyet ve hüsnü kabul gördük. Bunu hiç unutmuyacağız. Maamafih şunu da ilâve etmek isterim ki yalnız Ankara değil Türkiyeye ayak bastığımız dakikadan beri büyük bir samimiyetle karşıladı.

Türk hükümet ricaliyle Ankara vaki olan temaslarımızdan iki hükümetin ve iki memleket halkının birbirlerine karşı esasen mevcut olan müteakib dostluk hislerinin çok fazla kuvvetli olduğunu anladık.

Türkiye ile Yunanistan şimdi azami derecede dostluğa istinat eden bir mukavele aktetmiş bulunuyorlar. Bu esasen mevcut olan dostluğumuz bir kat daha arttıracaktır.

Ben bütün bunları tabii karşılıyorum. Çünkü bu iki memleket diğer komşularına ibret dersi teşkil edecek şekilde bundan birkaç sene evvel anlaşmışlardı. Şimdi bu dostluk daha iyi olamayacak bir dereceye vasil oldu. Esasen Türk ve Yunan milletlerinin hüsnü niyetinden bu beklenirdi.

Bundan başka Türkiye ile Yunanistan iktisadi sahadaki münasebetlerini ve haricen olan temaslarını inkişaf ettirmek üzere de birbirleriyle mükemmel bir şekilde anlaşmış bulunuyorlar.

Başvekilimiz İsmet Paşa bugünlerde Sofyaya giderek Türk — Bulgar dostluğunun da takviyesi için Bulgar hükümet ricaliyle temaslarda bulunacaktır.

Yunanistanla Bulgaristan arasında bazı ehemmiyetsiz nokta; nazar farkları vardır. İsmet Paşa Hazretleri Bulgaristanla Yunanistan arasında da bir dostluk misakı akti için çalışmayı arzu ediyor.

İşte bir sulh adamı!...

Yunanistan bütün komşularıyla dost geçinmeyi gaye edinmiştir.

Türkiye ve Yunanistan sulha doğru koşuyor. Bizimle beraber gelenlerle anlaşmak gayet kolaydır."

* * *

Dün şehrin birçok yerlerine, misafirler şerefine vilâyet tarafından Yunan bayrakları asılmıştır.

M. Maksimosun kayın validesi öldü

İstanbul, 16 (A.A.) — M. Maksimosun kayın validesi vefat etmiştir. Kendisi bu akşam hareket etmek istemiş ise de trende yer bulunamadığından yarın Elli kruvazörüyle hareket edecektir.

İsmet Paşa Hz.nin telgrafları

Ankara, 16 (A.A.) — Türk — Elen antant cordialinin imzası münasebetiyle Elen başvekil muavini jeneral Kondilis ile Başvekil İsmet Paşa Hazretleri arasında şu tel-

raflar teati edilmiştir:

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine,

"Türk — Yunan misakinin zatı devletleri ve Yunan başvekilî tarafından imzası münasebetiyle zatı âlilerine samimi tebriklerimizi arz ederiz. İki hükümet reisi ile liyakatli arkadaşları tarafından Ankara vücutte getirilen eser Türk — Yunan dostluğunun artmasına ve resanet bulmasına hizmet etmektedir. Asırlarca ve ekseriya rakip bir vaziyette yanyana yaşamış olan iki milletimiz milletler arasındaki münasebatta yeni bir yol açıyorlar. Milletlerimiz hasis ve hodbin her türlü düşünceden azade olarak, sulh ve teşriki mesai gibi en asil ülkülere hizmet için âlicenabane gayretlerini birleştiriyorlar. Türk — Yunan dostluğunda kî süratli tekâmülün, minnet çekmiş milletlerin nefine olarak etrafımızda muakkipler bulmasını temenni ediyoruz."

Başvekil vekili Kondilis

Başvekil muavini jeneral Kondilis hazretlerine,

Zatı devletleri tarafından gönderilen telgraf beni derin bir surette müteheyyiç etti. Misakımızın imzası münasebetiyle mezkûr telgrafta izhar olunan alicenap düşüncemi tebci ederim. Bu hadise, her iki tarafca takip olunan açık ve şuurlu dostluk siyasetinin bir neticesi olmaktan ziyade Elen ve Türk milletlerinin samimi teşriki mesailerinde çok şeyler vadeden yeni bir devrenin başlangıcıdır. Hükümetlerimiz bu muahedeyi imza etmekle vatanlarımızın şükranını kazandıkları hissini bihakkin besleyebilirler. Bu husustaki asil ve müessir mesainizden dolayı gerek zatı devletlerine, gerek mümtaz arkadaşlarınıza kendi şahsım ve arkadaşlarım namına en samimi tebriklerimi arz etmekle bahtiyarım. Bu mesut eserin umumiyetle sulh davasına hizmet etmesini ve yakın şarkta mukarenete ve iyi anlaşmaya yardım etmek suretiyle kıtamızın en acı bir tarzda mihnet çekmiş olan bu mıntakasında sulhu tarsin etmesini temenni ederim."

İsmet

Türk — Yunan misakı ve Fransızlar

Paris, 16 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Türk — Yunan misakının aktinden bahseden Le Journal baş makalesinde diyor ki:

"Geçenlerde Sovyet Rusyanın bir çok komşuları ile aktetmiş olduğu misaklardan pek az bir müddet sonra imza edilmiş olan bu muahedename, Avrupanın vaktiyle bilhassa hercümerç içinde kalmış olan mıntakalarında sulhun faydalı bir surette tarsinine medar olan ve umumî anlaşmaların fıkdanını telâfi eden mıntakavi itilâfnameler çerçevesine girmektedir.

Şimdiki misak Yunanlılarca ve bilhassa Türklerce hakiki bir Balkan itilâfının mukaddemesidir. Böyle bir itilâfın usulleri hakkında ihtirazî bir takım kayıtlar dermeyan edilebilir, fakat ne de olsa Balkan itilâfları çok ziyade alâka uyandırması lâzım gelen bir düşüncedir.

Türk — Yunan dostluğunun bu suretle sıklaştırılması Ege denizinde bir mahreç istemekten fa-

riğ olmıyan Bulgaristan için çok nazik bir vaziyet ihdas edebilecektir. Maamafih Bulgar başvekilî M. Muşanofun yeni Türk — Yunan muahedenamesinin hiç bir veçhile Bulgar menafiine mugayir olmadığını beyan etmesi yakında yeniden bir takım müzakereler yapılabacağına delil addedilebilir."

Her kes memnun

İsmet Pş. Hz. Yunan gazetecilerine evvelki sözlere ilâve edecek yeni bir şey olmadığını söyledikten sonra dedi ki:

"Görüyorsunuz ki çok samimi bir dostluk havası içindeyiz. Herkes ne kadar memnun olmak lâzım gelirse o kadar memnundur."

Yunan meclisinde tezahürler

ATINA, 16 (A. A.) — Atina ajansı bildiriyor: Meb'usan meclisinin dünkü toplantısında başvekil vekili M. Kondilis, Yunan — Türk misakinin imzası dolayısıyla M. Çaldaris ve nazırlar meclisi arasında teati edilen telgrafları okumuş ve demiştir ki:

"Şimdi meclis, düşünce ve duygularını bildirebilir."

Bu sözler, şiddetli tezahürlerle ve bir alkış sağanağı ile karşılanmıştır.

Meclis reisi M. Nozikis, Yunan meb'usan meclisinin Türkiye Büyük millet meclisine gönderdiği telgrafın metnini okumuştur.

Bu telgrafta şiddetli alkışlarla dinlenmiştir.

Çaldarisi tebrik

ATINA, 16 (A. A.) — Atina ajansından: Nazırlar meclisi dün fevkalâde bir toplantı yapmış, ve başvekil M. Çaldarise bir tebrik telgrafı göndermiştir. Bu telgrafta bilhassa diyor ki:

Nazırlar meclisi, Yunan milletinin iyiliği namına Yunan — Türk mesai iştirakini genişletip kuvvetlendiren millî bir eser vücuda getirdiğinden dolayı gerek sizi ve gerek Ankarada bulunan muhterem mesai arkadaşlarını samimi surette tebrik eder. Saygı değer reisimize Yunan milleti namına en hararetle teşekkürlerimizi takdim ederiz."

Atina gazetelerinde çekilen tebrik telgrafları

ATINA, 16 (A. A.) — Atina ajansından: Bütün gazeteler, Türkiye cümhur reisi Gazi Mustafa Kemal hazretleriyle Yunan cümhur reisi ve gene Gazi Mustafa Kemal hazretleriyle M. Çaldaris ve M. Maksimos arasında teati edilen tebrik telgraflarını olduğu gibi sütunlarına geçirmişlerdir.

Bütün fırkaların misakı tasvibi

ATINA, 16 (A. A.) — Atina ajansından: Muhalefet reisleri, perşembe günü Ankarada imzalanan misakin bütün fırkalar ve binaenaleyh bütün Yunan milleti tarafından tasvip edildiğini bildirmişlerdir.

Tevfik Rüştü Bey Atina'ya gidecek?

Ankara, 15 (Hususi) — Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin yakında Atinayı ziyarette bulunacağı söyleniyor.

Müteceviz

Mukavelenin Rusya ve Lehistanda tasdiki

Moskova, 16 (A.A.) — Sovyetler ittihadı merkezi icra komitesi mütecevizin tarifi hakkında Londra 3—7 tarihinde Sovyet Rusya, Letonya, Estonya, Lehistan, Romanya, Türkiye, İran ve Efganistan arasında imza edilen mukaveleyi tasdik etmiştir.

Varşova, 16 (A.A.) — Mütecevizin tarifi hakkında 3 Temmuz 1933 tarihinde Lehistan, Sovyet Rusya, Efganistan, Estonya, Letonya, İran, Romanya ve Türkiye arasında Londrada imza edilerek sonra da Finlândiyanın da iltihak ettiği mukavele, aralarındaki müşterek itilâfa binaen dün aynı zamanda Varşovada ve Moskovada tasdik edilmiştir.

Bulunan bir serum

Uyku hastalığının ilacı bulundu mu?

Sen Lüi, 14 — Uyku hastalığı (Ansefalik letarjik) gittikçe vüsâtin arttırmaktadır.

Şimdiye kadar yüz kişi ölmüştür. Bununla beraber bugüne kadar bir çok ihtisas sahibi ilim ve fen adamları taharriyatta buldukları halde hastalığın mahiyetini tayine muvaffak olamamışlardır. Fakat iki ay evvel yapılan tecrübelerden sonra hastalığa karşı mücadele için bir serum keşfedilmiştir.

Hastalığa tutulanların kanları bir çok maymunlara şiringa edilmek neticesinde bunlardan altısının şayanı dikkat âraz gösterdiği tesbit olunmuştur. Sonra bu maymunlardan alınan kanlar diğer maymunlara şiringa olunmuştur. Bu maymunlardan istenilen serum alınacaktır.

Parlâmentolar kongresinde murahhaslarımız

Ankara, 16 (Hususi) — Dört teşrinievelde Madritte toplanacak olan beynelmilel parlâmentolar konferansına iştirak edecek murahhaslarımızdan Zeki Mesut Bey İstanbula hareket etti. Nazım İzzet Bey yarın hareket edecektir. Fazıl Ahmet Bey İstanbulda iltihak edecektir. Parlâmentolar birliğinin gelecek kongresi İstanbulda toplanacaktır.

Lehistan - Danzig

Danzig, 16 (A.A.) — Dün için için aktedilmiş kat'i surette kararlaştırılmış olan Lehistan — Danzig muahdelerinin akti 18 eylüle bırakılmıştır.

Kaçakçılık maznunu

Kaçakçılık ile maznun Matalon Efendi hakkındaki muhakeme bitmiş ve beraetine karar verilmiştir. Ancak şerikleri Handilli, Hulûsi ve Derviş Efendiler muhtelif derecede cezalandırılmışlardır.

Komünistlik tahrikâtı

Komünistlik tahrikâtı yapmaktan suçlu Besim, İbiş, Hulûsi, Mustafa v. s. nin muhakemelerine İstanbul ağır ceza mahkemesi dün kapalı celsede devam etmiştir.

Şimendifer yaptırmak tasavvuru niçin suya düştü

Asurîlerin Milletler Cemiyetine verdikleri istida: Irak hariciye vekilinin gidişi

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

ları dahilinde tabkikat yapmasına müsaade etmeyeceğini yazıyor. Buna da, katliamı, halkın tasvibiyle ordunun yapmış olmasını sebep olarak göstermektedir.

Diğer taraftan Londra sosyetesinin tanınmış şimendifer olan Mis Bapry Povry kral Faysal ile Interlaken otelinde yemek yiyen dilber esmerdir Mecusi olan bu kadının kral Faysal ile yemek yemesi, kralın öldüğü güne tesadüf ediyor.

Bu hanımla bir İngiliz gazetecisi görüşmüştür. Kendisi fevkalâde müteessirmiş. Konuşurken sesi hıçkırıyor. Bombay Mecusilerinden birinin kızı olan Mis Bapry çok seyahatler yapmıştır. Kendisi şu sözleri söylemiştir:

"Kral Faysalın zehirlendiği hakkındaki şayialar pek elimdir. Halbuki hep birlikte ve aynı yemeklerden yedik. Yemekler zehirli olsaydı, birlikte ölmemiz icap ederdi!

"Vaka şudur. O gün kral Faysal, kardeşim doktor Jal Povry ile ben Brende Belvu otelinde kralın misafiri idik. Sonra Interlakendeki otele gidip yemek yedik. Ben krala bir arabada, kardeşimle Emir Ali başka bir arabada idiler. Kral Faysal son derece neşeli idi. Fakat bir iki gün evvel kalp nöbetine uğramıştı. O gün hiç bir şeyden şikâyet etmiyordu. Kral saat yediye kadar çok iyi idi. Dönüşümüzden sonra bir kalp nöbetine daha uğradı. O gece bana ve kardeşime bir veda ziyafeti verecekti. Bu ziyafet ilga olundu. Fakat kralın son derecede hasta olduğunu tahmin edememiştik. Saat dokuzda kralın bize veda etmek istediğini söylediler. Çünkü biz ertesi gün Londraya dönüyorduk. Kral, gene pek sendi. Sabaha kadar iyi olacağını söyledi. Sonra Emir Aliye dönerek bizi gene Bağdatta misafir etmeyi umduğunu anlattı. Sonra bana bakarak: Benim için üzülme! dedi. Biz giderken yüzü gülümsüyordu. Onun bu gülümsemesini ömrümde unutmuyacağım.

"Kral Faysalın mabeyincisi saat 11 de bana telefon ederek kralın rahat rahat uyduğunu haber verdi. Bir kaç saat sonra tekrar telefon ettiler. ve kralın öldüğünü söylediler. Yıldırım vuruşu muşadime döndüm. Birdenbire anlıyamadım. Hâlâ kendime gelememiş bir vaziyetteyim.

Daha sonra kral Faysalın cesedini gördüm. Kendisi gene gülüm süyordu ve tam canlı gibi idi. Onun ölümüyle ben de, kardeşim de çok iyi bir dost kaybettik..

İhtilâfın sebebi

Bize Irak ahvaline vakıf bir zatın verdiği malûmata göre kral Faysalın ölümünden evvel meşgul olduğu mühim meselelerden birisi Bağdat—Hayfa şimendiferi idi. Faysal bunun için para arıyordu. İstikraz teşebbüsleri yürüten İngilizlerin kefil olması da mevzu bahis idi. Filhakika İngiltere böyle bir hattın inşasına pek ziyade ehemmiyet veriyordu. Buna muka-

bil Irak efkârı Bağdat — Hayfa hattını hiç te muvafık bulmamış, bunun askeri mahiyette bir hat olduğuna ve lüzum gördükçe ancak İngiliz askerlerinin İraka nakline yarayacağına kani olmuştu. Buna mukabil Iraklılar kral Faysalın dahilî diğer bir hat inşa ettirmesini istiyorlar, ticaretlerine hizmet edecek bir hat bekliyorlardı.

Bu yüzden Faysalın şimendifer yaptırmak tasavvuru suya düşmüş ve rivayete göre bu akim kalınca İngilizler İraka Asurî harekâtını musallat etmişlerdir.

Irak ve Milletler meclisi

Cenevre, 16 (A.A.) — Asuriler tarafından verilen istidanın tetkiki işinin geri bırakılması hakkında Irak hükümetinin milletler cemiyeti nezdinde yaptığı teşebbüs bey-nelmilel matbuatta şiddetli muahaze ve tenkitlere yol açmıştır.

Journal de Genève, bu hususta bilhassa şunları yazıyor:

"Bir hükümetin haricî nazırını bir tezin müdafaası için milletler cemiyeti meclisine göndermesi çok iyi bir şey olmakla beraber zaruri değildir. Bilhassa Irakın Cenevrede daimi bir murahhası vardır.."

Bu murahhas, hükümetini mecliste pek âlâ temsil edebilir. Irak hükümetinin neşrettiği tebliğlerden de anlaşıldığı üzere bizzat vakalar hakkında ortada muhtelif iddialar vardır.

Böyle olunca ortadaki iki tezin karşılaştırılmasını geciktirmekte, hakikati ortaya çıkarmaktan başka bir maksat gözetmeyen bir müzakerayı geri bıraktırmakta mana nedir?

Herhangi bir mahkeme huzurunda davacılarдан biri vakit kazanmağa kalkışacak olursa, hakimin vicdanında, davasının çürük olduğu, yaptırışın uyandırıldığı heycan ve teessürün hafiflemesini beklediği hissini uyandırır. Irak hükümetinin bu tehir talebi de aynı tesiri hasıl etmiştir.

"Ortada ehemmiyetli bir mesele, bahse mevzu bulunuyor. Milletler cemiyeti azasından biri hakkın da sürulerle insan öldürmüş olmak ittihamı ileri sürülüyor. Bu vakalara ait bir tetkik ve müzakerenin herhangi bir suretle geciktirilmesi yalnız İraka değil, fakat bizzat milletler cemiyetine de zarar verebilir.."

Yahudiler

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

hayret olan yahudi âlimlerinin adededir. Aldığımız malûmata göre Berlin, Münih ve diğer bütün Alman darülfünun, kollej ve liselerinden çıkarılan sonra da hudut harici edilen yahudi âlim ve profesörleri İsviçre, İtalya, Rusya, Lehistan, Fransa ve İngiltereye dağılmışlardır. Yalnız İngiltereye giden yahudi âlimlerinin sayısı 800 adedine çıktığını İngiliz gazeteleri yazıyorlar. Burada insanı asıl hayrete düşüren Almanyadaki âlim ve profesör bolluğudur. Öyleya, böyle binlerce âlimi kapıdışı ettikten sonra Almanya hâlâ mekteplerinde, kürsülerinde yeni âlimler bulabiliyor demektir.

Spor işlerimiz nasıl düzelir ?

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

sında yer aldığını görmek nasip olmaz.

Bunun muhtelif sebepleri arasında en mühimmi memleketimizin vaziyetidir. Yalnız şurasını da inkâr edemeyiz ki gün geçtikçe memleketin her tarafında spora olan alâka çoğalıyor. İzmir, Balıkesir, Samsun, ilâh gibi birçok şehirlerimizde birer stadları var ve gün geçtikçe Anadolu spor teşekküllerinin adedi çoğalmaktadır. İşte bunları sporun lehine kaydedilecek varlıklardır.

Düzelmesi lâzım noktalar

Bence spor işlerinin düzelmesi için mühim görülen noktalar şunlardır:

Kuvvetli bir disiplin temini, klüplerin sıkı bir kontrol ve tef-tişe tabi tutulması ve bu kontrol neticesi icap ederse bazı klüplerin kapatılması, spor işlerini idare edenlerde mes'uliyet aranması ve teşkilât nizamnamesinin behemehal memleketimiz sporuna göre tepdili, sporcu adedini çoğaltmak için icap eden çarelere baş vurulması, icap eden çarelere baş vurulması, gençlere ve halka sporu sevdirmek için sık sık umumî spor şenlikleri ve bayramları yapılması, sık sık klüplerde veya umumî salonlarda spor hakkında konferanslar verilmesi.

Buna benzer daha bir çok şeyler hatıra gelebilir.. Bu arada nizamnamenin tepdili bence en mühim keyfiyettir..

Mekteplerde spor

Bir de bütün bunların fevkinde mekteplerde spor meselesi gelir. Gençlere mekteplerde spor yaptırılmadıkça bizde sporun istenildiği tarzda inkişafı kabil değildir. Mekteplerde talebeye behemehal spor yaptırılmalıdır. Eskiden talebeler bugünküne nazaran daha sportmen olurlardı. Şimdi böyle değil.. Bugün mekteplerde yalnız çok hafif bir jimnastik ile iktifa ediyorlar. Bundan dolayı kendisinden istifade edilecek yaşta, mekteplerden çıkacak talebeden klüpler hiç bir yardım göremiyorlar.

Eğer memleketin sporunu düzeltmek istiyorsak iş mekteplerden başlamak lâzımdır.

Ecnebi mütehasısas lüzum yok

Ecnebi mütehasısas bahsine gelince; böyle bir mütehasısasın celbine hiç lüzum yoktur. Onun vazifesini yapacak bizde çok tecrübeli sporcular vardır. Müstakbel spor faaliyetimizi bir tek kelime ile hulâsa edebilirim:

Daima sahada ve filiyatta iş görmek ve masa başı siyasetini tamamiyle bertaraf etmek..

İşte kurtuluş ve inkişaf çaresi..

A. SİRİ

Halkevinde hazırlık

Halkevi kış devresi programını yakında hazırlayarak tatbiki geçecektir. Geçen sene olduğu gibi Halkevinde lisan kursları açılacaktır.

Bu sene kurslara devam mecburiyeti konacak, iki defa gelmeyenlerin isimleri silinecektir. Evin güzel sanatlar şubesi konferans ve konser programını hazırlayarak umumî idare heyetine verecektir. Her perşembe akşamı konferans ve bir temsil verilmesi muhtemeldir.

İtalyanlarla serbest güreş bu akşam

Müsabakalara saat 21,30 da başlanacak

İtalyan güreşçileriyle ikinci temas bu akşam yapılacaktır. Bu akşamki karşılaşma serbest güreş tarzında olacaktır. İtalyanlar (Greko romen) de olduğu gibi serbest güreşte de çok ilerlemiş vaziyettedirler.

İçlerinden bazıları serbest güreş şampiyonlarıdır.

Bu akşam kendileriyle karşılaşacak Türk ekibi dün yazdığımız gibi şu şekilde tertip edilmiştir:

Küçük Nuri, Yaşar, İsmail, Hüseyin, Ahmet, Mustafa ve Çoban Mehmet.

Tertip heyeti bu müsabakaların, halk tarafından daha yakından takip edilebilmesi için Maksim sa-

lonunda yapılmasını daha muvafık görmüş, ve ona göre tertibi almıştır.

Fazla izdihama maruz kalınması için Maksim kapıları sekiz açılacaktır. Müsabakalara da saat 9,5 da başlanacaktır. Duhulülli ve Ringin etrafı da birer tara olmak üzere tesbit edilmiştir. İtalyanların, takım itibarıyla mağlûbiyetlerini gidermek için çok çalışacakları anlaşılmaktadır. Bu itibarla maçların çok sıkı ve heyecanlı olacağını işaret etmek fazla bir şey değildir.

Türk çocuklarına yeni bir zafer daha temenni ediyoruz..

Galatasaray - Şişenski maçı bugün yapılıyor

Galatasaray takımında İngiliz antrenörü de oynuyacak

Cuma günü Beşiktaş takımı ile karşılaşan Bulgarların kral kupası şampiyonu Şişenski Sokol takımı da bugün ikinci ve son maçını Galatasaray takımıyla yapacaktır. Bugünkü maç Taksim stadında yapılacaktır. Maç saat on altıda yapılacaktır. Bir kaç haftadan beri yeni antrenörün nezaretinde çalışan Galatasaray takımının yeni şeklini bugün göreceğiz. Fakat asıl işin merakı daha çok celbeden tarafı birinci sınıf bir İngiliz futbolcusu olan antrenör Mister Pötifutun da Galatasaray takımında oynayacağıdır. Bu itibarla İstanbul futbol meraklıları sahamız

da bir İngiliz oyuncusunu görmeye muvaffak olacaklardır. Londra'da oynadığı klüplerde çok defa fazla gol çıkarmakla şöhret kazanan bu antrenör — futbolcu baki kalmı bugün de bir kaç gol çıkarmaya muvaffak olabilecek mi?

Bugünkü güreşlerin gece yapılması kararı cuma günü otduğunu bi spor meraklılarının ikiye ayırtmamasını, gündüz futbolu, gündüz de güreşleri seyretmeye imkân vermesini temin etmiştir.

Galatasaray futbolcularına atlet ve denizci arkadaşları gibi muvaffakiyet temenni ediyoruz.

Lig maçları başlıyor

İstanbul Futbol heyetinden:

1 — 1933 mevsimi lig maçlarına kat'î olarak başlanacağından klüplerin buna göre hazırlanmaları.

2 — 22 - 9 - 1933 cuma günü Fenerbahçe stadında Anadolu ta-

kımı ile Beykoz takımı arasında terfi müsabakası yapılacaktır.

Müsabakaya tam saat 16 da başlanacak ve bu maçı Kemal Hâlim Bey idare edecektir.

Kadastro teşkilâtı

İstanbul Kadastro teşkilâtında esaslı değişiklikler yapılmıştır.

Kadastro heyetlerinin ismi kadastro postaları olarak tebdil edilmiş ve iki kadastro komisyonu vücade getirilmiştir.

Her komisyon üç tapu memuru, bir fen memuru ve bir kâtipten mürekkeptir. Kadastro teşkilâtına gene Rüştü Bey riyaset edecektir.

Fon Papan Macaristanda

Budapeşte, 16 (A.A.) — Başvekil muavini Von Papen, Macar başvekili M. Gömbös'ün daveti üzerine, bu sabah Budapeşteye gelecektir. Von Papen Gömbös'ün misafiri olarak bir Macar vilâyetine gidecek ve ava iştirak edecektir. Ziyaret tamamen hususî mahiyettedir.

VAKIT nesriyatı

Fevkalâde heyecanlı bir roman

Suana'lı münkir

Asımızın en meşhur ediplerinden Gerhart Hauptmann'ın eseridir. Bir papazın fevkalâde heyecanlı, meraklı, coşkulu aşkı, san'atî ârane bir şekilde anlatır.

Tevzi Yeri: Ankara Caddes'nde İnkılâp Kütüphanesi

Fiatı 25 kuruş.

Son moda kundakçılık!

Kıskanç âşık, sevgilisile evlenen adamın anbarını ayna ile yakmış

Geçende Romanyanın cenup taraflarında bir köydeki bir zahire ambarını ansızın alevler sarmış, ambar, çabucak kül haline gelmiş, yangının nasıl çıktığı o gece bir türlü anlaşılammıştır.

Tahkikat neticesinde, her hangi bir tahmin ve tefsire yol açacak ize rast gelinmemesi, yangının esrarengiz bir yangın olarak telâkkiye herkesin merakını uyandırmıştır.

Ambarı yanan köylü ile başka bir köylünün arası, ötedenberi bir kadın meselesinden açılmış. Bu iki köylü, bir kızı sevmişler, onunla evlenmek istemişler, iki namzetten birini tercih etmek vaziyetinde kalan kız, ambarı yanan köylüyü tercih etmiş, onunla düğünleri yapılmış, fakat, başkasının kendisine tercihi, tercih edilmeyen köylüyü o kadar kızdırmış, ki kızla evlenen rakibine karşı müthiş surette garaz bağlamış...

Düğünden sonra arada geçen bir kaç sene içerisinde evleri, ve ambarları birbirininine pek yakın olan iki komşu, birbirleriyle hiç konuşmamış, selâmlaşmamışlar. Bu bir kaç sene içerisinde, kızla evlenen köylünün hayvanları arada zehirlenerek ölmüş, ağaçlarına, zerzevatına, ekinine zarar getirilmiş. Fakat, hep dargın komşudan şüphe edildiği, bu fena lıkları onun öc almak maksadiyle yaptığı kanaati edinildiği halde, bir türlü aleyhinde delil, elde edilememiş..

Bu yangın hâdisesi de şüpheleri dargın komşu üzerinde toplamakla beraber, gene ortada delil bulunmadığından, kat'iyetle onun yaptığına hükümlenememiş. Hususiyile, bu adam yangının çıktığı gün ve saatte, yani tam öğle zamanı tarlasında çalıştığını, adamlarının başında bulunduğunu isbat ediyormuş.. O gün, o saatte tarlada bulunduğu, sade kendi adamları değil, hemen bütün köylüler, hattâ ambarı yanan köylü bile şahit! Şu halde, hemen bütün köylülerin tarlalarında buldukları bir saatte, bütün köyü tehdit eden ve yalnız ambar yandığı halde söndürülebilmesi, vaktinde haber alıp yetişen köylülerin elbirliğiyle gayreti ve biraz da tali eseri olan yangın nasıl çıktı?.

İşte, yangın söndürüldükten sonra birbirine düşman iki köylü de hazır bulunarak, jandarma tarafından yangın yerinde yapılan tahkikat ve keşifte, bunu herkes birbirinden soruyor, işe kimse akıl erdiremiyor!..

Bu aralık, köylülerden birisinin gözüne yerde bir ışık iliyor. Bu ışığın nereden geldiğini düşünen köylü, etrafına bakınca, kendisinden şüphe edilen komşunun damında göz alıcı bir parlaklığı görüyor ve jandarmaya bunu gösteriyor. Herkesin kendi evinin damına baktığını göre komşunun beti, benzi atıyor. Derhal oraya gidiliyor, dama çıkılıyor, damda, ocak bacasına dayalı büyücek bir ayna bulunuyor. Bu ayna ile kızgın güneş ışığının toplu ve şiddetli bir şekilde ambarı yanan köylünün ota kaplı ambarının damına ak-

settirildiği, bu suretle kızgın güneşin hüküm sürdüğü öğle zamanında otların tutuşarak yangının çıktığı anlaşılıyor.

Neticede, ayna ile güneşten istifade ederek rakibinden öc almak maksadiyle kundakçılık yapan köylünün, aynayı gece dama yerleştirerek sabahleyin erkenden tarlaya gittiği ve yangından sonra da, hemen tahkikat başlıyarak sorguya çekildiği için vak'a yerinden uzaklaşıp aynayı damdan indirmedeği tesbit ediliyor, öc almak hırsıyla bu işi yapanın yakasına yapışılıyor. Şimdi kundakçı, mahkemeye verilmiştir.

Bir suiistimal

Aldığımız malûmata göre, Telefon şirketinde iki memurun vazifesine nihayet verilmiştir. Bu memurların işten çıkarılmasının sebebi, Ankara ile ve sair şehirlerle görüşmelerin hesaplarını başkalarına yazdıkları zannıdır. Bir ay zarfında Ankara ile görüşmeyen bir kaç tüccarın şikâyeti üzerine tahkikat yapılırca zan kuvvetlenmiş ve mesele meydana çıkmıştır.

Polis Haberleri

Bekçi ile üzüm hırsızı

Kızıltoprakta Papasın bğından Osman üzüm aşırırken görülmüştür.

Osmanın duvardan atılarak bahçeye girdiğini gören bağ bekçisi gözetlemeye başlamış. Bağ bekçisi birdenbire karşısına çıkınca biraz afallar gibi olmuş, fakat derhal kendine gelen Osman bekçinin elindeki irice bir sopayı kaparak gelişigüzel vurmuş başlamış. Bu sopa darbeleri altında bekçinin başı yaralanmış ve feriyadı üzerine etraftan yetişilerek zorlu hırsız yakalanmıştır.

Gene gizli fabrika

Samatyada Sulumanastırda ermeni muhacirhanesinde Hamayak isminde birisinin dairesinde dün saat 16 da inhisar memurları tarafından araştırma yapılmış, rakı yapmaya mahsus bir kazan ile dört kilo rakı bulunmuştur. Hamayan yakalanmış, kazan ve rakı müsade re olunmuştur.

Beylerbeyinde yangın

Dün öğleyin Beylerbeyinde Yalılar caddesinde Emlâk bankası müdürü Ziya Tahsin Beyin evinden yangın çıkmış, evin üst kısmı yanmıştır. Yangını söndürmek için dama çıkan Üsküdar itfaiyesi grupundan Halit Efendi ayağı kayarak sokağa düşmüş, ağır surette yaralanmıştır. Halit Efendi hastaneye kaldırılmıştır.

Ş Evelki gün, saat on altıda Meşrutiyet caddesinde Bahtiyar sokağında 14 numaralı evde oturan Leon Bomonti tramvay durak yerinde bisikletle Sacit isminde bir çocuğa çarparak muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Sacit Şişli çocuk hastanesine kaldırılmış ve Leon yakalanmıştır.

Ş Sultanahmette Binbirdirekte oturan Rifat elinde büyük bir ege olduğu halde sabahın saat yedisinde Sultanahmet camiinin kapısındaki kurşunları sökerken yakalanmıştır.

Deniz Yolları İşletmesi

ACENTALARI :

Karaköy - Köprübaşı Tel. 42362
Sirkeci Mühürdar zade hanı
Telefon : 22740

Karadeniz aralık postası

ERZURUM vapuru 17 Eylül pazar 18 de Galata rıhtımından kalkarak Zonguldak, Inebolu, Ayancık, Samsun, Fatsa, Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rize'ye Dönüşte bunlara ilâveten Of, Pulathane, Ordu'ya uğrayacak yalnız Zonguldak'a uğramıyacaktır. (4938)

Ayvalık Sür'at Postası

MERSİN vapuru 17 Eylül pazar 17 de idare rıhtımından kalkacak gidiş ve dönüşte Çanakkale, Edremit, Ayvalık ve Dikili'ye İzmir'e uğrayacaktır. (4939)

Karadeniz aralık postası

DUMLUPINAR vapuru 19 Eylül salı 18 de Galata rıhtımından kalkacak Zonguldak, Inebolu, Sinop, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene'ye uğrayacaktır. (4966)

İzmir Sür'at Postası

EGE vapuru 19 Eylül salı 11 de Galata rıhtımından İzmir, Pire, Iskenderiyye kalkacaktır. (4967)

Cumhuriyet Halk Fırkası Kâtibiumumiliğinden:

Ankara'da Cumhuriyet Halk Fırkası merkez binasında yapılacak kalorifer tesisatı 14 gün müddetle ve kapalı zarf usulüyle münakasaya konulmuştur.

İhalesi 28 Eylül 1933 perşembe günü saat 3 te Ankara'da Fırka merkezinde yapılacaktır. Taliplerin fenni ehliyeti haiz olmaları ve yahut böyel bir fen memuru kullanacaklarına veya iştirakleri olduğuna dair vesaik ibraz etmeleri mecburidir. Taliplerin tesisat projesi ile fenni şartnameyi görmek üzere Ankara'da Fırka muhasebesine müracaat etmeleri ve ihale gününe kadar kapalı zarf içindeki teklifnamelerini ve işbu teklifnamelerindeki bedeli üzerinden yüzde 10 teminat akçelerini veya banka mektuplarını da birlikte muhasebeye tevdi etmiş olmaları ilân olunur.

Göz Hekimi

Dr. S. Şükrü

Birinci Sınıf Mutehassis
Babıâli - Antaria caddesi No. 60

İstanbul beşinci icra memurluğundan:

Satılmasına karar verilen gramofon, konsol ve saire 19/9/1933 tarihine müsadif salı günü saat 13 ten itibaren Kasımpaşada Bedrettin mahallesinde polis karakolu civarında Dedeciğirim tekkesi önünde açık arttırma ile satılacağından istiyenlerin gösterilen gün ve saatte mahallinde bulunmaları ilân olunur. (8498)

Kiralık oda aranıyor

İstanbul ve Beyoğlunun yüksek havadar ve sıhhi mevkiine ve güneşli, iyi bir aile içinde döşeli iki oda aranıyor.

Matbaamızda R. B. rumuzuna müracaat

Devlet Demiryolları İlanları

Haydarpaşa kömür tahmil ve tahyisinin kapalı zarf ile münakasası 30-9-1933 cumartesi günü saat 15 de idare merkezinde yapılacaktır. Tafsilat Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşre liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (4759)

Haydarpaşada eski istasyon civarındaki 182, 184, 186, 188 No. lu dükkânlar bir sene müddetle ve aleni müzayede ile kiraya verilecektir. Müzayede 25/9/1933 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Eu hususta fazla malûmat almak isteyenler Haydarpaşa gar müdürlüğüne müracaatla buna müteallik şartnamelere 15 kuruşluk pul yapıştırıp imza etmeleri ve 150 lira teminat akçesiyle müzayede gününde işletme müfettişliği makamında hazır bulunmaları. (4927)

1 - Bogazköprü - Kardeşgediği kısmının inşaat işletmesine açılması münasebetiyle muhterem halka bir sübûlet olmak üzere 20/Eylül/1933 tarihinden itibaren Kayseri - Ulukışla arasında muvakkat mahiyette bir muhtelit katar işletilecektir.

2 - Pazar, Çarşamba ve Cuma günleri Kayseriden saat 7,25 te kalkan katar Ulukışlaya aynı günde saat 16,36 varacak ve Haydarpaşadan Adana ve Mersine giden posta katarıyla buluşacaktır.

Cumartesi, Salı, Perşembe günleri Mersin - Adana'dan Haydarpaşaya giden posta katarının Ulukışlaya muvasalatından sonra Ulukışladan saat 13,10 da kalkan katar Kayseriye saat 21,35 te varacaktır.

3 - Adana ve Mersinden Kayseri yoluyla Ankara'ya ve Ankara'dan aynı yolla Adana ve Mersine gidecek yolcular şimdilik Kayseride bir gece kalacaklardır.

Adana ve Mersinden Samsuna ve Samsundan Adana ve Mersine gidecek yolcular Kayseride aktarma ederek aynı gün yollarına devam edeceklerdir. Ankara ve Samsundan gidiş günleri Cumartesi, Salı, Perşembe; Ankara ve Samsuna geliş günleri Pazar, Çarşamba ve Cuma;

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi rica olunur. (4918)

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

Nevi	Miktarı	Pazarlık günü
Motorin	32000	30/9/1933 cumartesi saat 14
Benzin	20000	2/10/1933 pazartesi saat 14
Gaz	4000	4/10/1933 çarşamba saat 14

İdaremiz ihtiyacı için nevi ve miktarları yukarıda yazılı levazım pazarlıkla satın alınacaktır.

Taliplerin şartnameleri gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek üzere % 7,5, teminatlarını hâmilan pazarlık için tayin olunan günde Galatada Alım, Satım Komisyonuna müracaatları. (4700)

Akay İşletmesinden:

Duba ve Mavna Tamirâtı

İdareye ait bir su dubası iki mavna ve köprü Haydarpaşa Kadıköy iskelesi altındaki dubalardan beşinin pazarlık suretile tamirleri 21/Eylül/1933 perşembe gününe temdit edilmiştir. Şartnameyi tetkik etmek ve tekneleri görmek için Akay İşletmesinde inşaiye mühendisliğine müracaat eylemeleri ve pazarlık için yevmi mezkûrda saat 15 de idare encümeninde hazır bulunmaları.

Kiralık Dükkân ve kulübeler

İdareye ait köprü Kadıköy Haydarpaşa iskelelerinde karşılıklı iki kulübe ile merkez binası altında ecza deposu pazarlık suretile kiraya verilecektir. Talipler şeraiti anlamak için her gün levazım şefliğine ve pazarlığa iştirak etmek üzere 23/Eylül cumartesi günü saat 15 de idare encümeninde hazır bulunmaları. (4943)

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

Pazarlıkla "500.000,, adet 15 santilitrelik Rakı şişeleri satın alınacaktır. Taliplerin şartname ve nümuneleri gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek üzere % 7,5 teminatlarını hâmilan 20/9/1933 Çarşamba günü saat 15 te Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. (4584)

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30.000.000 Frank

İdare merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul) İzmir Samsun. Mersin. Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik. Kavala. Atina. Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesapları küşadi. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

Süt
veren
annelere

Fosfatlı Şark Malt Hulâsası

Kullanınız, sütünüzü
arttırır. Çocukların
kemiklerini kuvvet-
lendirir. (6971)

Şişli Terakki Lisesi

Leyli — Nehari — Kız — Erkek

55 sene evvel Selânikte tesis ve 1919 da İstanbula nakledilmiş, Türkiyenin en eski hususî mektebidir.

Resmî Liselere muadeleti ve muamelâtının düzgünlüğü Maarifçe musaddaktır.

Kız ve erkek talebe için yanyana ve geniş bahçeli iki binada ayrı leyli teşkilâtı ana - ilk - orta-
lise sınıfları. Fransızca - Almanca - İngilizce kurları vardır.

45 kişilik bir Maarif encümeninin nezaret ve himayesine mazhurdur. Mektep her gün saat 10 - 17 arasında kayıt işlerine bakar.
Telefon: 42517 (7073)

Leyli ve Nehari

Resmî Liselere Muadil

FEYZİATİ LİSELERİ

Kız

Erkek

Arnavutköy'de - Çiftesaraylarda

Kayıt muamelesine devam edilmektedir. Her gün müracaat edilebilir.

Telefon: 36210

(7411)

İstiklâl Lisesi Müdürlüğünden:

- 1 — İlk Orta ve Lise kısımlarına kız ve erkek leyli ve nehari talebe kaydına devam edilmektedir.
- 2 — Müdüriyet müracaatları cumadan başka hergün kabul eder.
- 3 — Leyli ve nehari bütün ücretlerde mühim nisbette tenzilât yapılmıştır.
- 4 — Arzu edenlere tarifname gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis Merkezi arkası - Tel. 22534 (1268)

Tesis tarihi - 1307: Beşiktaş Yıldız - Tel. 4 - 2282

Şemsülmekâtip

Yuva - ilk ve orta kısımlarla hergün leyli ve nehari kız ve erkek
talebe kayıt olunur. Tedrisata başlanmıştır. Akaretlerdeki Yuva
kısmı Yıldızdaki binaya nakledilmiştir. (7344)

Nafia Vekâletinden:

Muş ve Van Vilâyetleri Nafialarına tayin edilmek ve ayda
250 den 300 liraya kadar ücret verilmek üzere birer diplomalı
Türk mühendise ihtiyaç vardır.

Müracaat edeceklerin serbest mühendislerden olması ve as-
kerlikle alakası bulunmaması, idarî işlere de vukufu bulunması
şarttır. İsteyenlerin diploma'ları ve evvelce çalıştıkları yerlere ait
vesika ve saire gibi hizmet kâğıtlarile birlikte Nafia Vekâletine
müracaatları iân olunur. (4838)

Askerî Fabrikalar ilânları

420 Ton Gazoil

Yukarıdaki malzeme kapalı zarf
suretile 1-10-933 tarihinde saat 14
te ihalesi icra edilecektir. Taliple-
rin şartname için her gün öğleden
sonra münakasaya girmek için de
o gün teminat ve teklifat ile mürâ
caatları. "4714,"

DOKTOR

Hafız Cemal

Dahili hastalıkları mütehassısı
Divanolu N. 118 Telefon: 22398

Sahibi: MEHMET ASIM

Nesriyat müdürü: İ. Safa

VAKIT Matbaası — İstanbul

Ucuzluk.. temizlik.. Sür'at

VAKIT YURDU KİTAP KİSMİ

ÇALIŞMIYA BAŞLADI

Basılacak Kitaplarınızı ..
Yapılacak Cetvel işlerinizi ..
Makbuzlarınızı ..
Defterlerinizi ..
Baskıya Ait Her işinizi ..

VAKIT YURDU

Her Yerden Çok Ucuz Yapar
istediğiniz yerden fiyat alabilirsiniz.

Vakit Yurdunun Fiyatı Heryerden Ucuz olacaktır

İstanbul Ünivirsitesi Mü- bayaat Komisyonundan:

Tip ve Hukuk Fakültelerinin işgal eyledikleri Beyazıtta kâin
İstanbul Üniversitesi binasına ve Veznecilerde kâin Fen ve Ede-
biyat Fakültelerine ait Zeynep Hanım binası ile yeni yapılmakta
olan teşrih ve ensaç binasına ve eczacı ve dişçi mekteplerine
ve Çağaloğlunda bulunan kimyahane binasına ve müştemilâtı
saire kalorifer ve sobaların 1933 seneci maliyesi zarfında ihtiya-
çları olan her nevi maden kok ve mangal kömürlerle odun
kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Fiatlar mutedil
görüldüğü takdirde birlikte veyahut tefrik olunarak ayrı ayrı
ihale edilecektir. Bunların her biri için mevcut şartname ve ihtiya-
ç listelerini görmek ve fazlaca malûmat almak isteyenlerin
her gün öğleden sonra Mübayaat komisyonu kitabetine ve münaka-
saya iştirak için de "yüzde yedi buçuk,, nisbetinde teminatı
muvakkatlarını bir gün evvel muhasebe veznesine yatırıldıktan
sonra teminat makbuzlarını teklif mektupları derûnunda olarak
ihaleye müsadif olan 17 Eylül 1933 pazar günü saat 15 de
İstanbul Üniversitesi binasında mübayaat komisyonu riyasetine
müracaatları iân olunur. (4367)

11
İNDE

HER AYIN

Sizi Saadet ve Refaha
kavuşturur

Hatıralar ve Vesikalar

Harp kabinelerinin isticvabı

Bu eser, mütarekeden sonra, umumî harp mes'ullerinin di-
vanîlideki isticvaplarını, resmî vesikaları ihtiva etmektedir.

Harp kabinelerinin isticvabında

Bütün harp senelerinin ve mütareke yıllarının en canlı saf-
halarını, bu eserde bulacak, lezzetle, merakla okuyacaksınız.

600 sayfalık kitap bir lira
Dağıtma yeri VAKIT matbaası

İstanbul Belediyesi ilânları

1850 kilo üstüünün mübayaası kapalı zarfıla münakasaya
konulmuştur. Talip olanlar şartname almak üzere Levazım mü-
dürlüğüne müracaat etmeli, münakasaya girmek için de 83,5 li-
ralık teminat makbuz veya mektubu ile teklif mektuplarını
9/10/933 pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî encümene
vermelidirler. (4968)

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

Tekirdağı Şarap fabrikası için bir adet elektrikli Tu'umba
satın alınacaktır. Taliplerin şartnameyi gördükten sonra pazarlı-
ğa iştirak etmek üzere % 7,5 teminatlarını hamilen 23/9/933
Cumartesi günü saat 15 te Galatada Alım, satım komisyonuna
müracaatları. (4585)